

Eindverslag project VN-ambassadeurs aan de slag

1 januari 2017 – 1 juli 2018



VN-ambassadeurs

Coalitie voor Inclusie

Conceptversie

8-10-2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting en afronding	3
1. Inleiding en algemene bevindingen	5
2. Inrichting van het project en werkwijze	7
2.1 Stuurgroep	7
2.2 VN-Supportgroep.....	7
2.3 Gewaardeerde rollen voor VN-ambassadeurs	8
2.4 Landelijke implementatie VN-verdrag.....	9
2.5 Samenwerking lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk	10
2.6 Communicatiemiddelen	12
3. Werken aan doelstelling a: het werven, activeren en ondersteunen van 150 VN-ambassadeurs	14
3.1 Enquête onder VN-ambassadeurs	15
3.2 Werven, activeren en ondersteunen VN- ambassadeurs.....	17
3.3 Doelstelling A: Kennis vergroten	20
3.3.1 Trainingen voor VN-ambassadeurs	20
3.3.2 Kennis vergroten: Informatieverzamelpunt VN-verdrag	24
4. Werken aan doelstelling b: het verzamelen van 2.000 ervaringen	29
4.1 VN-vertelpunt	29
4.2 Social Media aanpak	33
4.3 Concrete resultaten VN-vertelpunt	34
4.4 Werken met data	38
4.5 Offline activiteiten	39
4.6 Seminars.....	42
5. Tot slot	43
Bijlagen	44
Bijlage 1 Opbrengsten Project VN-ambassadeurs aan de slag.....	44
Bijlage 2 Resultaten en activiteiten Project VN-ambassadeurs aan de slag	45

Voorwoord

Het Ambassadeursproject is een uniek pilotproject, waarin voor het eerst ervaringsdeskundigheid in brede zin is erkend en verder ontwikkeld. Daarmee draagt het project direct bij aan het verwezenlijken van de doelstelling van het VN-verdrag, het participeren van personen met een beperking in de samenleving en bij het monitoren van het beleid (art 1 en 33 met name).

Door het ontwikkelen en operationaliseren van het concept van 'VN-ambassadeur' wordt de participatie van deze personen op een unieke wijze zichtbaar. Het proces van inzetten, ontwikkelen en gebruiken van ervaringsdeskundigheid als ambassadeur van het VN-verdrag is een geheel nieuw proces, waarin veel barrières overwonnen zijn.

Er was geen beproefd stramien voor zo'n proces en in het project is unieke ervaring opgedaan, die de kansen en valkuilen helpt benoemen, waar men nu in de praktijk, zowel op lokaal als op landelijk niveau mee verder kan. Voor het welslagen van het project zijn niet alleen de successen van belang, maar ook de 'tegenvallers'. Beide dragen bij aan de inzichten die nodig zijn om in de toekomst participatie van mensen met een beperking succesvol mogelijk te maken. Dat proces is al lerend met en dankzij de VN-ambassadeurs doorlopen. Zo blijkt het mogelijk om betrokken en competente mensen te mobiliseren die met soms beperkte ondersteuning in staat zijn een relevante bijdrage te leveren aan het beleid: kijk naar de betrokkenheid van ervaringsdeskundigen in de 'koplopergemeenten'. Tegelijkertijd is gebleken dat onder de noemer 'ervaringsdeskundigheid' een grote diversiteit aan competenties schuil gaat die op verschillende manieren nuttig zijn en ingezet kunnen worden: Er is niet een en dezelfde manier waarop iemand kan bijdragen. Terwijl sommigen hun ervaringsdeskundigheid in het kader van beleidsvoorbereiding of -evaluatie vorm kunnen geven, zijn anderen beter in staat om als 'luis in de pels' belemmeringen en problemen aan het licht te brengen, zonder die meteen in beleidskaders te kunnen en hoeven plaatsen. Weer anderen zijn bij uitstek in staat om zelf creatieve oplossingen te bieden en delen, of om anderen informatie te geven. Het is nodig deze verschillen te benoemen en te expliciteren, zonder daarbij de indruk te wekken dat het ene meer waard is dan het andere. In alle gevallen zijn de verhalen relevant: de concrete opgetekende ervaringen van de mensen waar het over gaat. Hierin toont zich de samenhang tussen de verschillende onderdelen van het project.

Voor het verder invullen van de noodzakelijke participatie zijn de genoemde verschillen belangrijk. Er is niet één profiel voor 'de ervaringsdeskundige'. Dat impliceert dat de diversiteit op verschillende manieren moet worden weerspiegeld en vormgegeven in beleid en praktijk.

De behoefte aan professionalisering van de ervaringsdeskundigen zal beter moeten worden toegesneden op de verschillende 'rollen'. Maar ook dan blijft er een behoefte aan verdere training en scholing. Een deel van de training en scholing kan groepsgewijs geboden worden, waarbij criteria gehanteerd worden om te zorgen dat de deelnemers de gewenste resultaten kunnen bereiken. Daarnaast kan advisering op individueel niveau niet gemist worden. Voor de structurele scholing kan het 'train de trainer' concept gebruikt worden.

Tevens heeft het project duidelijk gemaakt dat en hoe participatie een tweezijdig proces is: niet alleen de mensen met een beperking moeten worden geschoold hierin, maar ook de omgeving waarin geparticipeerd wordt. Dat vergt soms een andere, meer specifieke aanpak.

Het bovenstaande maakt duidelijk dat het project onmisbare inzichten heeft opgeleverd voor de inzet van ervaringsdeskundigheid in de samenleving. De opbrengst is daarmee vooral van kwalitatieve aard maar biedt concrete (ook kwantitatieve) aanknopingspunten voor een noodzakelijk vervolg. We zien dat de inzichten (sterke en zwakke punten), in het beleid meegenomen worden (vgl. 'Spoor 1' van het implementatieplan en de Schaduwrapportage VN-verdrag).

Jenny E. Goldschmidt

Lid van de stuurgroep VN-ambassadeurs aan de Slag en voorzitter Stichting Inclusie Nederland / Coalitie voor Inclusie

Samenvatting en afronding

De resultaten van het Ambassadeursproject samengevat

Het project is een grote en landelijke pilot geweest voor het inzetten en trainen van ervaringsdeskundigen als VN-ambassadeur. De VN-ambassadeur is niet meer weg te denken en daarmee een bekend begrip zowel voor de ervaringsdeskundigen zelf als voor degenen die betrokken zijn in beleid en praktijk met betrekking tot inclusie en het VN-verdrag. De Nederlandse staat is verantwoordelijk voor de implementatie van de inzet van ervaringsdeskundigen in de gehele samenleving, en maakt gebruik van de input van de Coalitie voor Inclusie, de Alliantie en andere organisaties voor de implementatie van het VN-verdrag. De eindrapportage van het Ambassadeursproject is hierbij richtinggevend. Er is gedurende het afgelopen jaar veelvuldig gebruik gemaakt van de inzet van Ambassadeurs. Het opgebouwde netwerk aan ervaringsdeskundigen is waardevol voor de verdere implementatie van het VN-verdrag en de daarbij behorende inzet van ervaringsdeskundigen.

Resultaten projectplan

1. Het werven, activeren en ondersteunen van 150 VN-ambassadeurs

Het werven, activeren en ondersteunen van 150 mensen met en zonder beperking als 'VN-ambassadeur'. Hun rol is om het IVRPH in hun eigen omgeving bekend te maken en eigen en andermans ervaringsverhalen te verzamelen m.b.t. de toegankelijkheid van de samenleving en specifieke thema's. Ambassadeurs worden hierdoor ook gestimuleerd om kennis over het verdrag te vergroten en te delen en de visie op een inclusieve samenleving in hun eigen omgeving onder de aandacht te brengen. De Ambassadeurs krijgen ook de kans om zelf activiteiten te ontplooiën in hun eigen omgeving, alleen of samen met collega-Ambassadeurs.

Op dit moment zijn er ongeveer 350 VN-ambassadeurs in Nederland, waarvan vaststaat dat in ieder geval 150 actief zijn omdat ze dat in de laatste enquête hebben aangegeven. Van de rest is een groot deel dat zeker ook, maar minder makkelijk objectief aantoonbaar/zichtbaar te maken, hetgeen samenhangt met de hierboven genoemde diversiteit. De helft van de 150 geeft aan dat het klimaat verandert (dat de omgeving bewuster is geworden en aan het worden is van het bestaan van het VN-verdrag en wat daarachter vandaan komt) en is van mening dat ze daar zelf (deels) aan bijgedragen hebben!

2. Het verzamelen van 2.000 ervaringen van mensen met een beperking en hun betrokkenen

Het verzamelen van 2.000 ervaringen van mensen met een beperking en hun betrokkenen, als basis voor het ontwikkelen van een Lokale Inclusie Agenda en daarop gebaseerde alternatieve rapportage van de Coalitie voor Inclusie. Daarbij worden trends en ontwikkelingen uit deze verhalen en ervaringen gesignaleerd en gedeeld. Deze ervaringen leveren input voor een lokaal te ontwikkelen Lokale Inclusie Agenda en de alternatieve rapportage van de Coalitie voor Inclusie, het beleid van lokale partners en de financiers. Dit alles wordt uitgevoerd met behulp van het VN-vertelpunt dat als monitoringsinstrument verder ontwikkeld en toegankelijk gemaakt wordt. Zodat het op de kaart gezet kan worden bij andere partijen met als doel om de stand van zaken rondom het IVRPH continu te kunnen blijven monitoren vanuit ervaringen en verhalen van burgers.*

Bij het opmaken van de eindrapportage zijn inmiddels 600 verhalen en ervaringen verzameld. De nadruk van het verzamelen van verhalen zal komen te liggen in de aansluiting bij de komende Schaduwrapportage, waar de beleving en ervaring met betrekking tot de rechten uit het Verdrag centraal staat. Voor een effectieve input voor de Schaduwrapportage in 2018 lag het accent in het Ambassadeursproject op ervaring op doen met het leren vangen van de beste verhalen en minder op een zo groot mogelijk aantal verhalen (kwaliteit boven kwantiteit).

3. Kennis vergroten

Gedurende het project hebben er 6 trainingen plaatsgevonden waaraan totaal 56 Ambassadeurs hebben meegedaan. Daarnaast zijn er begin 2018 trainingsbehoeften verzameld van 150 VN-ambassadeurs. Daar kwamen 12 onderwerpen uit met totaal 500 vragen van VN-ambassadeurs door het hele land. Voor de tweede set trainingen is samenwerking gezocht, en de vragen geven een mogelijkheid om kaders te scheppen voor verschillende (soorten) trainingen die bij kunnen dragen aan een effectieve inzet van ervaringsdeskundigheid. De Alliantie is verantwoordelijk voor 'Spoor 1' van het implementatieplan. Naar aanleiding van o.a. de resultaten van het Ambassadeursproject en de genoemde inventarisatie, zal de Alliantie zijn trainingen (70

stuks over 2 jaar) gaan invullen. Zij zullen hiermee mensen trainen om hun ervaringsdeskundigheid gericht ter beschikking te stellen op de volgende thema's: Onderwijs, Arbeid, Wonen en Toegankelijkheid. Tevens zullen zij hen gaan trainen om niet alleen vanuit hun eigen perspectief te kijken, maar breder dan dat te kunnen vertellen welke behoeften er zijn en waar prioriteiten liggen. Voor de invulling van hun trainingen zullen zij gebruik maken van de resultaten van het Ambassadeursproject. De inzichten die in het VN-ambassadeursproject zijn verkregen zullen daarmee worden benut in de trainingen die opgezet worden in 2018 en 2019 in de uitvoer van spoor 1. Daarmee is dit deel van het project geborgd.

Toolkit

Inmiddels is er een nieuwe website ontwikkeld waarbij de Coalitie voor Inclusie en het Ambassadeursproject samen zijn gegaan. Dat heeft meer voeten in de aarde gehad door tegenvallende samenwerking met het webbureau wat hiervoor is ingeschakeld. Het 'informatieverzamelpunt' staat en moet nog verder gevuld worden (zie <https://coalitievoorinclusie.nl/informatie-over-inclusie/informatieverzamelpunt>). Alle tools die gemaakt en verzameld waren tot dusver zijn in het informatieverzamelpunt gezet. Er is een redactorenteam. Verschillende redacteurs van verschillende organisaties kunnen hier hun informatie / tools kwijt. Er zit een fijne zoekfunctie in en een makkelijk CMS voor de achtergrond. Het informatieverzamelpunt kan ook gebruikt worden voor de kennisdeling die 'Spoor 1' beoogd te bereiken. In dit spoor zal men o.a. een impuls geven aan het delen van kennis ten behoeve van het toerusten van mensen.

Rolmodellen

In verschillende regio's zijn 'kwartiermakers' actief: VN-ambassadeurs die als rolmodel dienen en andere ambassadeurs inspireren om aan de slag te gaan met het VN-verdrag en door zichzelf in te zetten als ervaringsdeskundige.

Verbinding

De verbinding wordt o.a. bereikt door een zeer actieve (besloten) facebook-groep van Ambassadeurs met 124 leden. Maar er zijn vele offline bijeenkomsten geweest waarbij VN-ambassadeurs elkaar ontmoetten. Zo is een groep Ambassadeurs zelfs samen naar het wereldcongres van Inclusion International in Birmingham geweest, bekostigd door crowdfunding: een aardig bewijs van de kracht van het bijeenbrengen van mensen.

Offline activiteiten en vorming 5 regio's

Er hebben vele offline lokale activiteiten plaatsgevonden en dat gaat door. Het bleek moeilijk en tijdrovend om dat in kaart te brengen. De 150 antwoorden op de enquêtevraag over wat VN-ambassadeurs doen/deden/gaan doen zouden geanalyseerd kunnen worden om daaruit concreet te achterhalen waar er lokaal gesproken/veranderd wordt. Het daadwerkelijk opzetten van 5 'koploper' regio's is slechts tijdelijk in Zeeland in projectvorm gebeurd (en niet voor alle VN-ambassadeurs) en in Limburg afnemend door provinciaal beleid. Nu de VNG verantwoordelijk is voor 'Spoor 2' van het implementatieplan van het VN-verdrag, zijn zij gestart met het koploperprogramma. Een van de 'lessons learned' van het project is dat participatie van en samenwerking tussen ervaringsdeskundigen-ambassadeurs het beste vorm krijgt op het niveau waar de structuren van beleid helder zijn, en men aan kan sluiten bij andere instituties. Dat is doorgaans het geval op lokaal niveau en op nationaal niveau maar een stuk gecompliceerder als het gaat om regio's. Het blijkt vooral een optie als er al een zekere regiovorming is waarbij men het VN-verdrag duidelijk op het netvlies heeft.

Seminars

Het doel van de seminars was om op thema's de verbinding te maken met de Schaduwrapportage. Om zo landelijk input vanuit het project te koppelen aan input van de schaduwrapportage. Aangezien de Schaduwrapportage pas recent van start is gegaan, heeft het Ambassadeursproject er, in overleg met de stuurgroep, een andere invulling aan gegeven. De seminars zijn gebruikt voor de werving van nieuwe en de verbinding van bestaande Ambassadeurs. Drie seminars zijn gerealiseerd: op 14/06/2017 in Assen, op 11/11/2017 Congres Gelijk=Gelijk en op 15/01/2018 in Groningen. Op 4 december 2018 zal het congres Gelijk=Gelijk 2/12 plaatsvinden en is er overleg met de organisator van het Congres over een afsluitende presentatie van het project.

1. Inleiding en algemene bevindingen

Het project VN-Ambassadeurs aan de slag van de Coalitie voor Inclusie is een ambitieus project met grote urgentie. Die urgentie vloeide voort uit de ratificatie van het VN-verdrag voor rechten van mensen met een beperking (hierna VN-verdrag) in juli 2016. Dit Verdrag verplicht tot participatie van de betrokkenen (mensen met een beperking) in de samenleving (ook bij beleidsvorming en beslissingen). In dat verband was het noodzakelijk door middel van het reeds bestaande netwerk van VN-ambassadeurs te werken aan de bewustwording over het VN-verdrag en aan de implementatie van het VN-verdrag op lokaal niveau. In dit project is gewerkt aan verbreding en versterking van het bestaande netwerk van VN-ambassadeurs om een krachtig, landelijk netwerk van VN-ambassadeurs te vormen. De VN-ambassadeurs zijn experts die in hun eigen omgeving (gemeente, organisatie) bijdragen aan de realisatie van de doelen van het VN-verdrag. Hun eigen kennis, vaardigheden, ambities en ervaringen stonden centraal en werden mede gebruikt als basis voor de schaduwmonitoring van de Alliantie Implementatie, waar de Coalitie voor Inclusie deel van uitmaakt.

Het uitgangspunt binnen het project was dat iedereen VN-ambassadeur kan zijn. Mensen met en zonder beperking, familieleden en andere betrokkenen bij mensen met een beperking en zij die het belang van het VN-verdrag, bijvoorbeeld vanuit hun werk of visie, handen en voeten willen geven in hun eigen omgeving, in de regio of op landelijk niveau. Er is een landelijke tendens dat ervaringsdeskundigheid aan bepaalde kwaliteitseisen moet voldoen. Deze ontwikkeling roept de vraag op of alleen mensen, die zelf tot een bepaalde doelgroep behoren of een zogeheten 'certificaat ervaringsdeskundige' hebben behaald, als ervaringsdeskundige ingezet kunnen worden of van waarde kunnen zijn. In het project is met een breed scala aan VN-ambassadeurs gewerkt. Er is vooral gekeken waar hun toegevoegde waarde lag vanuit een profiel dat samen met VN-ambassadeurs is vastgesteld. In het project is zo ervaring op gedaan in hoe - juist met deze diversiteit van kennis, ervaring en vaardigheden - impact door VN-ambassadeurs gerealiseerd kan worden. Ook is geleerd hoe je die diversiteit aan ervaringskennis in kunt zetten bij het ontwikkelen van beleid en in de praktijk van gemeenten, ondernemers, (belangen)organisaties, verenigingen etc. In het project is samen met VN-ambassadeurs onderzocht wat daarin het beste werkt; ook voor de VN-ambassadeurs zelf. De impact van 'gewoon aanwezig zijn bij een overleg' en die van de inbreng 'een andere perspectief' wordt vaak onderschat. Een mooi voorbeeld hiervan wordt beschreven door een VN-ambassadeur die vaak druk in zijn hoofd is en het lastig vindt om zich te focussen en overzicht te houden. Door zijn activiteiten als VN-ambassadeur heeft hij ontdekt dat hij weldegelijk van waarde is. Het opende ook de ogen van hen die met hem samenwerkten voor hoe het leven er voor hem uitziet. Er ontstond meer begrip en waardering en er werd steeds beter rekening gehouden met zijn grenzen.

"In het begin vond ik het moeilijk om over mijn ervaringen te praten. Ik was me niet bewust dat mijn verhaal waarde kan hebben voor anderen. Ik was me niet bewust dat mijn mening belangrijk is. Geleidelijk kreeg ik meer vertrouwen en voelde ik me meer op mijn gemak. Doordat ook de andere panelleden hun verhaal vertelden kreeg ik steeds meer het gevoel van saamhorigheid. Opeens was ik niet meer alleen met mijn frustraties en hadden we samen iets gemeenschappelijks. Wij, de panelleden worden geconfronteerd met obstakels die onbewust door beleidsmakers worden opgeworpen. Steeds meer raakte ik vertrouwd met de onderwerpen die met het VN-verdrag Handicap te maken hebben."

NB: Deze VN-ambassadeur is een gewaardeerd lid van de VN-Supportgroep geworden, is actief in het VN-panel in Tynaarlo en is uiteindelijk door Inclusion Europe als Inclusion Hero uitgeroepen n.a.v. zijn bezoek aan het Wereldcongres in Birmingham van Inclusion International. <http://inclusion-europe.eu/?p=5867>

In het project is in beeld gebracht wat de stand van zaken is rondom het VN-verdrag in Nederland (lokaal en landelijk). Waar gaat het goed, waar ontbreken zaken en waar zit al veranderkracht? VN-ambassadeurs deelden hun ervaringen, barrières die ze tegenkwamen, oplossingen die ze ontwikkelden en goede voorbeelden die inspiratie voor anderen opleverden.

Met de uitvoering van dit project brachten we tegelijkertijd twee belangrijke uitgangspunten van het VN-verdrag in de praktijk, te weten het bevorderen van bewustwording (artikel 8 IVRPH) en de directe betrokkenheid van

de doelgroep bij de uitvoering van het Verdrag bevorderen (artikel 33.3 en artikel 4.3 IVRPH). Het project liep van 1 januari 2017 tot 1 juli 2018.

Door de gekozen werkwijze zijn VN-ambassadeurs als vooruitgeschoven lokale experts en vanuit hun persoonlijke ervaringen, dromen, vraagstukken en ambities gestimuleerd om bij te dragen aan het vertalen van het VN-verdrag naar beleid en praktijk. De VN-ambassadeurs zijn een begrip geworden voor lokale en landelijke overheden, kennisinstellingen, en (regionale) belangenorganisaties. Ze zijn herkenbaar, vindbaar en inzetbaar. Ze zijn een sterk merk geworden.

Een mooi voorbeeld hiervan is de belangstelling van de kwartiermakers VN-verdrag van het Ministerie van VWS voor de VN-ambassadeurs. Zij zochten hen regelmatig op om hun visie en ervaringen te laten spiegelen en toetsen. Zo leverden VN-ambassadeurs input voor het 'implementatieplan gemeenten' en het 'Programma Onbeperkt Meedoen' van Minister Hugo de Jonge.

Juist omdat VN-ambassadeurs een onafhankelijke positie hebben, wordt hun inbreng als een grote meerwaarde ervaren.

Hoe een VN-ambassadeur impact kan hebben: *"In mijn woonplaats kon ik niet zelfstandig winkelen bij de Kruidvat vanwege mijn beperkingen. Ik vroeg daarom aan de medewerkers van Kruidvat om mij aan de arm door de winkel te begeleiden. Dat wilden de medewerkers niet, maar ze wilden wel mijn boodschappen voor me verzamelen. Dat wilde ik niet, omdat ik zo zelfstandig mogelijk wil winkelen, vragen wil kunnen stellen over de producten, ze kunnen voelen en zelf een keus kunnen maken. Toen dat niet mogelijk was, heb ik een klacht ingediend bij het College van de Rechten van de Mens."* Deze oordeelde dat de VN-ambassadeur in het gelijk werd gesteld. *"De wens van de blinde vrouw om zo zelfstandig mogelijk te kunnen winkelen sluit aan bij het uitgangspunt van de Wet Gelijke Behandeling op grond van Handicap of Chronische Ziekte (WGBH/CZ). Ieder mens moet in staat worden gesteld aansluitend bij zijn of haar eigen mogelijkheden autonoom te zijn."*
<https://www.mensenrechten.nl/nl/nieuws/kruidvat-mocht-hulpvraag-blinde-vrouw-niet-weigeren>

Bijzondere uitloper van het bouwen aan het VN-ambassadeursnetwerk was de uitnodiging voor *World Congress 2018 Learn, Inspire, Lead* <http://inclusion-international.org/worldcongress2018/>. Inclusion International en Inclusion Europe. Zij organiseerden van 30 mei tot en met 1 juni 2018 een wereldcongres. Daarbij waren 1.000 deelnemers uit 73 landen aanwezig. Het waren drie levendige en inspirerende dagen voor de vijfkoppige Nederlandse delegatie van VN-ambassadeurs. Op vrijdag gaven twee VN-ambassadeurs een voordracht over het project 'VN-ambassadeurs aan de slag' en hun werk als VN-ambassadeur. Zie ook <http://inclusion-europe.eu/?p=5867>

Leeswijzer

De doelen van het project "VN-ambassadeurs aan de slag" zijn duidelijk omschreven in het projectplan. Deze doelen zijn in dit verslag leidend: hoe is aan de doelen gewerkt en welke opbrengsten zijn er. Er zijn ook zeker aanbevelingen voor verdere continuering, borging en benutting. In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de inrichting en werkwijze. Hoofdstuk 3 gaat in op doelstelling A van het project: **werven, activeren en ondersteunen van 150 VN- ambassadeurs**, door kennis te vergroten, rolmodellen in te zetten en verbinding te organiseren. Hoofdstuk 4 gaat over doelstelling B: **verzamelen van 2.000 ervaringen** door zowel online als offline activiteiten te organiseren. Online activiteiten zijn: sociale media, website, teruggeven van resultaten. Offline activiteiten zijn: verteltafels organiseren, een verhalencollecte, seminars organiseren en vertelpunt optimaliseren. In hoofdstuk 5 wordt afgesloten met een afsluitend hoofdstuk. In de bijlagen is meer concreet te zien welke activiteiten er zijn uitgevoerd tijdens de looptijd van het project en welke resultaten dit opgeleverd heeft. Door het hele verslag heen komen concrete voorbeelden, ervaringen en effecten uit de praktijk van VN-ambassadeurs in beeld om de uitkomsten van het project te visualiseren en onderbouwen.

2. Inrichting van het project en werkwijze

Voor de inrichting van het project is gewerkt met een Stuurgroep en een VN-Supportgroep. In de brede samenwerking werd uiteraard met VN-ambassadeurs uit het hele netwerk gewerkt. Vervolgens komen VN-verdrag en samenwerking aan de orde om af te sluiten met een digitale vertaling van het project.

2.1 Stuurgroep

In januari 2017 is het project gestart. Een van de eerste stappen was het instellen van de Stuurgroep. Deze bestond uit: Hetty de With (vanaf maart 2018 vervangen door Jenny Goldschmidt) van Stichting Inclusie Nederland (SIN), Joop Beelen namens het Revalidatiefonds/ fonds Verstandelijk Gehandicapten (VGN) en Joos Vaessens van PGO-support en de trekkers van het project (zelf VN-ambassadeurs), Heleen Hartholt en Jeroen Veltheer. Directbetrokkenen in de uitvoering van het project haakten waar nodig aan bij de stuurgroep. Elk kwartaal was er een overleg. De stuurgroep dacht op hoofdlijnen met de trekkers mee. De stuurgroep gaf adviezen over verdere ontwikkeling binnen het project en hield het behalen van de doelstellingen in het oog. Op regelmatige basis werden de resultaten en bijbehorende effecten, dilemma's en belangrijke signalen van het project besproken. Verbindingen met andere ontwikkelingen en netwerken werden waar nodig gelegd.

2.2 VN-Supportgroep

Voorafgaand aan de vergaderingen van de stuurgroep was er elk kwartaal overleg met de VN-Supportgroep, die bestond uit acht VN-ambassadeurs. De leden van de VN-Supportgroep vormden een afspiegeling van het hele VN-ambassadeursnetwerk. Deze VN-ambassadeurs uit alle hoeken van Nederland brachten een grote diversiteit aan ervaringen en kennis in. Zij dachten en deden op vrijwillige basis actief mee in de verschillende onderdelen van het project en zetten hun eigen netwerken hiervoor in.

Het organiseren van de directe betrokkenheid van VN-ambassadeurs bij de vormgeving van het project was hiermee goed geborgd. De ambassadeurs deden in hun eigen omgeving ervaring op en droegen door hun ervaringsdeskundigheid bij aan een betere inrichting en uitvoering van activiteiten van het project.

In de VN-supportgroep stonden uiteraard zaken op de agenda die speelden in en rondom het project. Gezamenlijk werd een profiel voor VN-ambassadeurs opgesteld, werden de trainingsbehoefte van VN-ambassadeurs (verzameld in een enquête) geanalyseerd en werd besproken hoe om te gaan met de profilering van VN-ambassadeurs op de online kaart. De projecttrekkers deelden hun ervaringen uit de afgelopen periode. Zij hadden veel aan de kritische reacties die zij hierop van de leden ontvingen. De VN-ambassadeurs deelden ook hun eigen ervaringen uit de afgelopen periode. Dit gaf de projecttrekkers inzicht in wat leeft onder VN-ambassadeurs en dus aandacht nodig heeft. Kansen en dilemma's die zich voordeden binnen het project werden besproken. Met hun waardevolle inbreng gaven de leden van de VN-Supportgroep inzicht in en richting aan vervolgstappen in het project. Vaak waren zij zelf actief betrokken bij deze stappen.

Uit de VN-Supportgroep:

"In het gesprek over projectdoelen en hoe die te realiseren regende het in de supportgroep Van het project "VN-ambassadeurs aan de slag" anekdotes en persoonlijke ervaringen over meedoen in de samenleving. In korte tijd passeerden onderwerpen als werk, gelijke kansen, onderwijs, gehoord worden, vervoer, gelijke behandeling, zelfregie en medezeggenschap de revue. Door de uitwisseling van ervaringen, kennis en gedachten hebben we samen nog meer inspiratie gevonden om handen en voeten te geven aan het werk rondom het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap."

De VN-supportgroep heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de training "De VN-ambassadeur vertelt", waar nog steeds veel behoefte aan is. Uit de uitkomsten van de eerste enquête bleek dat VN-ambassadeurs graag een training wilden om hun verhaal te kunnen vertellen. Dit is in de VN-supportgroep besproken en uitgewerkt. Twee leden hebben actief meegewerkt bij de ontwikkeling en uitvoering van de eerste trainingspilot. Samen met hen en PGO-Support is deze pilot geëvalueerd. Zo zijn de ervaringen en kennis van VN-ambassadeurs direct meegenomen in de ontwikkeling van producten.

2.3 Gewaardeerde rollen voor VN-ambassadeurs

Om nog verder invulling te geven aan het principe “*nothing about us, without us*”, hebben VN-ambassadeurs waar mogelijk een gewaardeerde rol gekregen in de uitvoering van het project. Voor veel mensen met een beperking blijkt het VN-ambassadeurschap een goed middel te zijn om te laten weten waar ze tegenaanlopen als ze mee willen doen in de samenleving. Door hun rol als VN-ambassadeur droegen mensen – ook in hun eigen beleving – aan een betere en inclusievere samenleving. Een sociaal gewaardeerde rol – als die van VN-ambassadeur – is een manier voor veel mensen (met een beperking) om te laten zien dat zij écht iets bij te dragen hebben. Hun inzet blijkt ook enorm belangrijk voor hun eigenwaarde en zelfvertrouwen.

Een VN-ambassadeur vertelt:

“Een belangrijk moment voor mij was de bewustwording dat mijn mening over een onderwerp van invloed zou zijn over wat er in de toekomst zou gaan gebeuren. Het idee alleen al leek voor mij een onneembare barrière. Ik moest er dagenlang over denken. Zou ik de gevolgen van mijn beslissing onder ogen kunnen zien als ik de verkeerde beslissing zou nemen. Oh, wat een vreselijk dilemma vond ik dat. Toch heb ik de knoop doorgehakt. Het was misschien wel het belangrijkste moment voor mij. Ik werd me bewust dat ik invloed kan hebben en zaken naar een bepaalde richting kan sturen.”

Het ambassadeurschap stimuleert mensen om hun grenzen te verleggen, dingen te doen die ze eerder niet deden – zoals naar buiten treden met hun verhaal. Steeds meer VN-ambassadeurs maken hun eigen keuzes en vormen hun eigen mening in plaats van zich te laten leiden door wat hun omgeving zegt en van hun vindt. Binnen het project is deze persoonlijke ontwikkeling zoveel mogelijk gestimuleerd, passend bij de situatie van personen, hun energie en mogelijkheden op dat moment en binnen de doelen en ambities van het project. Hierdoor zijn talenten, kwaliteiten, interesses en mogelijkheden bij VN-ambassadeurs ontdekt en ontwikkeld. VN-ambassadeurs voerden zowel betaald als onbetaald werkzaamheden uit voor het project.

Bij de keuze voor samenwerkingspartners en organisaties die werk uitvoerden voor het project werd zoveel mogelijk gezocht naar organisaties die werken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en die hen stimuleren in hun ontwikkeling. Zo sloot het project aan op de preambule van het VN-verdrag: *“Overwegend dat personen met een handicap in de gelegenheid moeten worden gesteld actief betrokken te zijn bij de besluitvormingsprocessen over beleid en programma’s, met inbegrip van degenen die hen direct betreffen.”*

Een VN-ambassadeur startte binnen het project, in overleg met UWV, met een ervaringsstage om te reïntegreren op de arbeidsmarkt. Deze ambassadeur is uitgegroeid tot een actieve sociale ondernemer. “Het grootste compliment dat ik de afgelopen maand kreeg, was dat iemand uit de Coalitie Voor Inclusie tegen me zei, dat ze in mij wel wat gezien had, maar niet had durven denken dat ik zo’n ontwikkeling zou doormaken in minder dan een jaar. Ik moet mezelf ook af en toe nog knijpen om zeker te weten dat ik niet droom.”

Een VN-ambassadeur heeft de VN-ambassadeurs kaart bijgehouden en aanmeldingen van VN-ambassadeurs verwerkt. Hij was aanspreekpunt voor andere VN-ambassadeurs wat betreft hun profiel.

Een VN-ambassadeur heeft zijn onbetaalde werk bij de gemeente omgezet in vrijwilligerswerk (via dagbesteding) rondom het VN-verdrag ten behoeve van het project. Dat doet hij bij de organisatie Wij zijn Zet in Brabant. Zijn passie is het VN-verdrag. Hij brengt zowel binnen als buiten de organisatie dit verdrag onder de aandacht. <https://www.wijzijnzet.nl/over-zet/wij-zijn-zet/team/sjoerd-van-heesch>

Twee VN-ambassadeurs met een licht verstandelijke beperking hebben in het hele project geholpen flyers, uitnodigingen en webteksten zo te maken, dat ze begrijpelijk waren voor iedereen. Zij zetten moeilijke taal om naar makkelijke taal. Het VN-verdrag stimuleerde hen om een VN-boekje te maken in makkelijke taal met poster en een daarbij behorend VN-spel. <https://coalitievoorinclusie.nl/informatie-over-inclusie/informatieverzamelpunt/boekje-VN-verdrag-in-makkelijke-taal/>



2.4 Landelijke implementatie VN-verdrag

Alliantie Implementatie VN-verdrag

Een belangrijk orgaan voor de uitvoering van de implementatie van het VN-verdrag is de Alliantie Implementatie VN-verdrag (www.gewoongelijk.nl): Een geformaliseerde samenwerking van de belangrijkste samenwerkingspartners op dit gebied, waaronder de Coalitie voor Inclusie (SIN). Er is afstemming geweest met de coördinator van de Alliantie, de vertegenwoordiger van de Coalitie voor Inclusie in de Alliantie en de trekker van de schaduwmonitoring. Het implementatieplan van de overheid rondom het VN-verdrag werd pas in maart 2017 gepubliceerd. Via verschillende “sporen” wordt gewerkt aan de uitvoering van dit plan. Spoor 1 betreft het thema “inzet ervaringsdeskundigheid” en is in het voorjaar 2018 belegd bij de Alliantie. Het is de bedoeling dat ook in andere sporen (gemeenten, ondernemers, onderwijs), ervaringsdeskundigheid wordt ingezet.

De samenwerking tussen het project en de Alliantie is er een van zoeken geweest. Hierin speelde mee dat er soms een spanningsveld is tussen wat een VN-ambassadeur wil en kan en wat op beleidsmatig niveau speelt. Dat maakt dat niet iedereen altijd direct betrokken kan worden. De inzet van VN-ambassadeurs in de activiteiten van de Alliantie zou meer geborgd mogen worden. Het netwerk VN-ambassadeurs is een belangrijke bron van diversiteit aan ervaringsdeskundigheid. De inzet van VN-ambassadeurs is nog niet vanzelfsprekend. Er wordt nog vaak gesproken met projectleiders over ervaringsdeskundigheid in plaats van met ervaringsdeskundigen. Het informeren van VN -ambassadeurs heeft niet altijd de urgentie , di vanuit het project gewenst is. Ambassadeurs horen vaak op korte termijn van plannen, ontwikkelingen en activiteiten om in te participeren. Dit beperkt de inzetmogelijkheden. De (landelijke) urgenties, die de Alliantie adresseerde, kwamen en komen niet altijd overeen met de urgenties die VN-ambassadeurs, *de mensen zelf*, aanduiden.

Ervaringsdeskundige:

“Vanmiddag waren we bij de Alliantie Implementatie VN-verdrag over de inzet van ervaringsdeskundigheid. Vragen als: Kun je iedereen als ervaringsdeskundige inzetten? Moeten ervaringsdeskundigen betaald worden of is een cadeaubon voldoende? Ook werd er gesproken over profilering en professionaliteit bij ervaringsdeskundigen en de vindbaarheid van deze groep mensen voor bedrijven en scholen. Moet er een registratiesysteem komen hiervoor? Deze vragen en nog meer hebben we vanmiddag besproken met heel veel verschillende ervaringsdeskundigen. Het was interessant en ik vind bijvoorbeeld dat ervaringsdeskundigen hun ervaringen en kennis niet gratis hoeven weg te geven. Wat vind jij?”

Landelijke kwartiermakers implementatie

De kwartiermakers voor de landelijke implementatie VN-verdrag van het Ministerie van VWS hebben - op hun eigen verzoek - in de zomer van 2017 met het project VN-ambassadeurs Aan De Slag kennis gemaakt. In een bijeenkomst met een diverse groep ervaringsdeskundige VN-ambassadeurs hebben zij met hen gesproken over de informatie die was opgehaald bij gemeenten. De kwartiermakers waren erg benieuwd naar wat de ambassadeurs hiervan vonden. Dit was voor de kwartiermakers een bijzondere kennismaking met de diversiteit en talenten in het ambassadeursnetwerk. Het perspectief van de deelnemers was verrijkend voor de kwartiermakers. Zij zien het ambassadeursnetwerk als een kans om implementatie met inzet van ervaringsdeskundigheid te verbinden.



Ambassadeursbericht:

“Zo kwamen 10 collega’s op 25 juli 2017 in Amersfoort bij elkaar. De kwartiermakers wilden graag dat onafhankelijke ervaringsdeskundige toehoorders reageerden op hun belevenissen bij een aantal gemeenten. De kwartiermakers bereiden namelijk een advies aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) voor over hun aandeel in dat landelijke implementatieplan. Er werd stevig gespiegeld. Bijvoorbeeld over de vraag of verzamelde voorbeelden wel echt weergeven wat de structurele inzet van een gemeente is. En ook welke aanpak van Nederlandse gemeenten VN-ambassadeurs het meest aanspreekt. Verder grepen de collega’s de gelegenheid aan om aandacht te vragen voor de betrokkenheid van ervaringsdeskundigen bij het maken van landelijke plannen! Zij gaven de kwartiermakers mee ervoor te zorgen dat er voldoende mogelijkheden komen om ervaringsdeskundigheid in te zetten aar plannen gemaakt worden.”

Op 29 mei 2018 is een tweede bijeenkomst van VN-ambassadeurs en landelijke kwartiermakers geweest. Tijdens deze ontmoeting leverden de ambassadeurs input voor het ‘Programma Onbeperkt Meedoen’. Op 14 juni 2018 presenteerde de nieuwe Minister onder die naam de aanvullende ambities rondom de implementatie van het VN-verdrag. De minister wil extra inzet op de thema’s die het College voor de Rechten van de mens in haar rapportage heeft benoemd. Het is op dit moment onduidelijk hoe de VN-ambassadeursbeweging past in dit programma.



Donderdag 7 juni 2018 waren meerdere VN-ambassadeurs bij het Ministerie van VWS aan het werk voor de beleidsprokkel. Een Prokkel is een prikkelende ontmoeting tussen mensen met en zonder een beperking. <https://www.youtube.com/watch?v=PmPWunbSbMw>

2.5 Samenwerking lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk

Naast bovengenoemde contacten zijn er in het project samenwerkingsverbanden ontwikkeld met een scala aan organisaties en initiatieven zowel op lokaal, regionaal, provinciaal als landelijk niveau. Veel samenwerkingsverbanden hebben inzet geleverd: plekken voor training, verspreiding van het VN-ambassadeurs-concept, het organiseren van bijeenkomsten, meedenken en advies, inzet op kennisontwikkeling en kennisverspreiding, etc. etc.

Samenwerking is tot stand gekomen met: Aducom, Arduin, Alliantie Implementatie VN-verdrag, Bureau Nenufar, Buro Troje, College Rechten van de Mens, Dethon, De Zijlen, Drempelvrij, Gebiedscoöperatie Westerkwartier, Gehandicaptenplatform Venray, Gemeentelijk overleg VN-verdrag Drenthe breed, Gemeente Assen, Gemeente Ermelo, Gemeente Goes, Gemeente Hardenberg, Gemeente Katwijk, Gemeente Tynaarlo, Gemeente Zwolle, Huis van de Zorg (Burgerkracht Limburg), Ieder(in), Imthorn Sociale Innovatie, Inclusion Europe, InclusionLab, Kenikjoual, KNGF Geleidehonden, LFB Wolvega, LOC, Mind, Movisie, MO&MO communicatie, NBBU, Nederland Onbeperkt, de Oogvereniging, PGO Support, Pluryn, Prisma, Provincie Drenthe, Regel Renske, Roosevelt Academie, 100%lethorend, Story Connect, stichting MEO,

Troostoverleven, Verweij Jonker Instituut, Vilans, Vinddeveelheid, VNG, Visie in Uitvoering, Whalebone & Greenstone, Werkgroep toegankelijkheid PvdA Drenthe, WilsKracht, Wij staan op!, Wij zijn Zet, Zelfregiecentrum Nijmegen, Zorginnovatieforum Noord-Nederland, Zorgbelang Gelderland/Utrecht, Zorgbelang Groningen, Zylt.

De focus van het project - het waarmaken van het VN-verdrag op lokaal niveau - is in alle activiteiten zoveel mogelijk naar voren gekomen. Mede daardoor hebben veel gemeenten en lokale partijen het nut en de noodzaak van het VN-ambassadeurschap onderkend.

Een voorbeeld: Burgerkracht Limburg (voorheen Huis voor de Zorg):

In haar werkplan stond de opdracht met het VN-verdrag aan de slag te gaan. Burgerkracht zocht actief contact met het project en VN-ambassadeurs uit de regio om op verschillende terreinen samen te werken. Helaas veranderde het Provinciale beleid waardoor het VN-verdrag niet verder centraal kon staan in de werkzaamheden van Burgerkracht Limburg. Desalniettemin werkt de organisatie verder aan inclusie. Ook na afronding van dit project zoeken zij en ondersteunen zij daarin VN-ambassadeurs.

Congres Gelijk = Gelijk

Op 29 november 2017 vond het [eerste Nationale Congres Gelijk = Gelijk](#) plaats in het Beatrix Theater in Utrecht. Het congres is bedoeld om Gemeenten te inspireren met het VN-verdrag aan de slag te gaan; het liefst met samen met VN-ambassadeurs. In goed overleg met de [organisator](#) is in het project een [voorbeeldbrief](#) gemaakt, die VN-ambassadeurs naar hun gemeente konden sturen om samen aan het congres deel te nemen. De organisatie gaf Gemeenten die één of meer VN-ambassadeurs (als gast) meenamen, korting te geven op de toegangsprijs. Met deze actie worden drie doelen bereikt:

- Gemeenten stimuleren naar het congres toe te gaan om zich te laten inspireren door toonaangevende sprekers en de voorbeelden die zij deelnemers aanreiken;
- Een kernthema van het verdrag onder de aandacht brengen: “Niets over ons, zonder ons”; en
- (Ervarende)deskundige burgers in gesprek brengen met hun gemeente door een dag met elkaar op te trekken. Zo kon men van elkaar leren.

Koplopersprogramma VNG

De VNG wil de komende twee jaar een extra impuls geven aan de al lopende initiatieven van gemeenten die zich richten op het volwaardig meedoen van inwoners met een beperking binnen hun gemeente. Er zijn 25 gemeenten gevonden die voorop lopen bij de implementatie van het VN-verdrag. Deze 25 koplopers geven invulling aan de ontwikkeling van een inclusieve gemeente. Vanuit hun koplopersrol die rol nemen zij het voortouw om initiatieven verder te ontwikkelen. Er is geanalyseerd welke VN-ambassadeurs in deze koplopergemeenten wonen. Zij kunnen actief benaderd worden om hen te stimuleren in hun actieve gemeente mee te gaan doen, als zij dat niet al doen.

“Dordrecht is een koplopergemeente. Een VN-ambassadeur en actief lid van Wij staan op komt niet binnen bij de gemeente. Via het project is er contact gezocht met de VNG, die contact met de gemeente mogelijk maakte. De VNG wil niet actief gemeenten oproepen om contact te zoeken met VN-ambassadeurs, maar als er belemmeringen zijn wil de VNG wel helpen contact tot stand te brengen. De VN-ambassadeurs worden wel genoemd op de website van de VNG: <https://vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/nieuws/ambassadeurs-VN-verdrag-handicap-actief-in-het-hele-land>”

PGO Support

Als projectpartner vervulde PGO Support een belangrijke en bijzondere rol binnen het project. De toezegging van levering van diensten in natura was een randvoorwaarde om het project überhaupt uit te kunnen voeren. PGO support levert met eigen adviseurs en partnerorganisaties (advies)diensten aan belangenorganisaties in de patiënten- en gehandicaptensfeer (pg-sfeer) en bevordert kennis en vaardigheid van werkers in deze organisaties via haar academie. De focus van de activiteiten van PGO Support lag in de eerste fase van het project vooral bij het opzetten en uitvoeren van trainingen aan VN-ambassadeurs. De training “de VN-ambassadeur Vertelt” is door PGO Support uitgevoerd en wordt aangeboden [via hun website](#). Ook was PGO

Support behulpzaam bij het opzetten en uitvoeren van de enquête onder VN-ambassadeurs via de enquêtetool Spidox. PGO Support heeft altijd gastvrij ruimte in haar kantoor te Utrecht beschikbaar gesteld voor overleg en bijeenkomsten van en met VN-ambassadeurs. Hun adviezen en hulp bij het aanjagen van regionale gangmakers was waardevol voor het project. In de samenwerking werd constructief gezocht naar goede resultaten voor het project. Het was soms voor medewerkers van PGO- Support en VN-ambassadeurs wennen om elkaar goed te begrijpen en vast te stellen wat nu feitelijk belangrijk is (bijv. kwaliteitseisen).

2.6 Communicatiemiddelen

Website

Het gebruik van een website was uiteraard belangrijk voor het project. Om het ambassadeursnetwerk in stand te houden en te blijven voeden is zo'n website onmisbaar. Het is niet alleen een kanaal voor het zenden van de eigen boodschap. Het is ook de plek waar VN-ambassadeurs (en andere geïnteresseerden) informatie kunnen vinden over het VN-verdrag en hoe dat geïmplementeerd kan worden.

De al bestaande website www.vnverdragwaarmaken.nl werd in het eerste jaar van het project gebruikt voor algemene informatie voor VN-ambassadeurs via het tabblad VN-ambassadeurs. www.vnverdragwaarmaken.nl wijst na afronding van het project door naar de website van de Coalitie voor Inclusie (www.Coalitievoorinclusie.nl). Alle informatie is naar deze site overgebracht.

De website www.vnvertelpunt.nl werd tijdens het project en wordt nog steeds gebruikt om de verhalen en ervaringen over 'meedoen in samenleving' op te halen. Deze URL is direct gelinkt aan het nieuwe online portaal van de Coalitie voor Inclusie. In dit portaal www.coalitievoorinclusie.nl zijn alle activiteiten van de Coalitie, waaronder ook dit project, zichtbaar. Vanuit het project is actief meegewerkt aan het vormgeven van dit portaal. Het portaal is ontwikkeld samen met MEO, een organisatie die werkt met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook VN-ambassadeurs verzamelden informatie via hun eigen platforms, zoals beeldmateriaal. <https://plus.google.com/communities/112728870402693139560> en https://plus.google.com/108829389341895858789/posts/dABSCMUmXDd?utm_source=1-2-4

Logo's

Het bestaande logo van VN-ambassadeurs was niet toegankelijk. Dit logo is omgezet naar een toegankelijk logo, dat de diversiteit van het project nog meer laat zien. Het logo is gericht op VN-ambassadeurs en het VN-vertelpunt. Het logo is gemaakt door het bedrijf MO&MO, dat mensen met een beperking in dienst heeft en ervaren is in het toegankelijk bouwen van websites en het uitvoeren van toegankelijke communicatie.



Overige middelen

Voor het project zijn verschillende materialen ontwikkeld om te voorzien in de behoeften van VN-ambassadeurs, die waren geïnventariseerd via de enquête. Dit waren: flyers, reversspeldjes, visitekaartjes, banners, presentaties en een digitale kaart. Ambassadeurs vonden het belangrijk om hun ambassadeurschap kracht bij te zetten door middel van concrete uitingen. Voor sommige VN-ambassadeurs hielp het om ergens binnen te komen, zich te legitimeren of zichtbaar te zijn als VN-ambassadeur.

Er zijn verschillende flyers gemaakt.

- Een flyer waarin het project wordt samengevat.
- Een flyer waarin wordt uitgelegd wat het VN-ambassadeurschap inhoudt.
- Een flyer waarin wordt uitgelegd wat het VN-vertelpunt is.
- Een flyer waarin informatie over de training 'de VN-ambassadeur vertelt' te vinden is.

De flyers zijn tot stand gekomen in samenwerking met VN-ambassadeurs die naar toegankelijke taal hebben gekeken.



Daarnaast zijn er voor VN-ambassadeurs reversspeldjes gemaakt die ze kunnen gebruiken om zich als VN- Ambassadeur kenbaar te maken. Dit speldje wordt veelvuldig gebruikt door VN-ambassadeurs om zich te kunnen legitimeren als VN-ambassadeur.



Ook is voorzien in visitekaartjes voor VN-ambassadeurs waarop VN-ambassadeurs hun eigen contactgegevens op kunnen invullen. Een idee van VN-ambassadeurs zelf omdat ze dan zelf kunnen beslissen welke gegevens ze achter laten.



Voor presentaties en congressen zijn twee banners (respectievelijk voor VN-ambassadeurs en het VN-vertelpunt) gemaakt in de huisstijl van het project. De banners werden en worden veelvuldig geleend door de VN-ambassadeurs voor gebruik bij lokale bijeenkomsten. Zo zijn VN-ambassadeurs zichtbaar en herkenbaar op allerlei manieren.

Samen met een aantal VN-ambassadeurs is een basispresentatie gemaakt. Ambassadeurs konden deze presentatie gebruiken in hun werk. Daarnaast zijn door VN-ambassadeurs zelf gemaakte presentaties opgehaald en beschikbaar gesteld aan collega ambassadeurs. Er is een presentatie die het VN-verdrag koppelt aan het persoonlijke verhaal van een VN-ambassadeur en een presentatie die laat zien hoe het er in een gemeente voor staat met "toegankelijkheid in brede zin".



Er is een kaart van Nederland ontwikkeld, waarop alle VN-ambassadeurs zichtbaar zijn. Door op een VN-ambassadeur te klikken krijgt de bezoeker meer informatie uit zijn of haar profiel te zien. Zo kunnen bijvoorbeeld gemeenten zien welke VN-ambassadeurs bij hen in de buurt wonen. Via de kaart kan contact met een ambassadeur worden gelegd.

Het aanmelden als VN-ambassadeur is aan de kaart gekoppeld. Omdat deze aanmeldingsprocedure niet goed bruikbaar is voor mensen met een visueel beperking is een apart toegankelijk formulier voor hen ontwikkeld. VN-ambassadeurs kunnen hun persoonlijke informatie achter een inlogscherf aanpassen. Mensen, die hier door hun beperking problemen mee hebben, worden door andere VN-ambassadeurs geholpen.

Tot voorkort was de kaart via de website te raadplegen. Google heeft haar gebruiksvoorwaarden echter aangepast, waardoor de kaart tijdelijk niet zichtbaar was. Inmiddels is een oplossing gevonden en wordt er aan gewerkt de kaart weer online te brengen.

De nieuwe Europese privacyregelgeving (AVG) noodzaakt tot nadenken over een goede en juiste manier om de VN-ambassadeurs zichtbaar en vindbaar te maken. Een adviestraject met PGO Support op dit onderwerp zit nog in de pijplijn. Dit zou duidelijkheid moeten verschaffen over vereiste maatregelen om aan de AVG te voldoen. De online kaart heeft tot doel om VN-ambassadeurs zichtbaar en vindbaar te maken. Daar maakt de presentatie van persoonsgebonden informatie deel van uit. In het nieuwe aanmeldingsformulier is expliciet de vraag opgenomen of persoonsgebonden informatie zichtbaar mag worden gemaakt of niet.

3. Werken aan doelstelling a: het werven, activeren en ondersteunen van 150 VN-ambassadeurs

In dit hoofdstuk zijn de eerste stappen die gemaakt zijn om het VN-ambassadeurschap vorm en inhoud te geven. Centraal staan daarin de opzet, werkwijze en uitkomsten van de enquête. De uitkomsten in relatie tot de doelstelling worden op onderdelen weergegeven. Om resultaten voor doelstelling A te bereiken zijn in het projectplan drie werkwijzen uitgewerkt. Deze zijn:

- A. **kennis vergroten;**
- B. **rolmodellen inzetten;** en
- C. **verbinding organiseren.**

Aan al deze onderdelen is – samen met VN-ambassadeurs – gedurende het project gewerkt.

Uit het projectplan:

“Hun rol is om het VN-verdrag in hun eigen omgeving bekend te maken en eigen en andere ervaringsverhalen te verzamelen. VN-ambassadeurs worden hierdoor ook gestimuleerd om kennis over het verdrag te vergroten en te delen en de visie op een inclusieve samenleving in hun eigen omgeving onder de aandacht te brengen. De VN-ambassadeurs krijgen ook de kans om zelf activiteiten te ontplooiën in hun eigen omgeving, alleen of samen met collega VN-ambassadeurs.”

Mensen met en zonder beperking, die willen werken aan het VN-verdrag, verwelkomden het project. Dat was te merken aan de vele contacten per telefoon en mail, de liefelijke ontmoetingen en de interesse op sociale media. Uit deze contacten blijkt dat ervaringsdeskundigen enorm worstelen met de vraag hoe ze het VN-verdrag het beste kunnen realiseren of gebruiken. Het VN-verdrag gaat over veel onderwerpen en er zijn veel belangen die een rol spelen bij de implementatie ervan. Iemand laten zien waar je tegenaan loopt, is de eerste stap. Uiteindelijk gaat het er om dat men gaat handelen. VN-ambassadeurs voelden en voelen zich in de praktijk regelmatig alleen staan om echt het verschil te kunnen maken in hun eigen omgeving. Zij zoeken steun als ze activiteiten gaan ondernemen, willen graag sparren over de te volgen tactiek of hoe om te gaan met dilemma's. Ook successen willen zij graag samen delen en vieren. Dit lukt vaak niet in de eigen omgeving. Hun bureaus zijn niet zo met het onderwerp bezig als zij. Hoe wel het netwerk inmiddels zo'n 350 ambassadeurs telt, is er nog altijd niet één in elke Nederlandse gemeente. De fysieke onderlinge afstand speelt de ambassadeurs parten.

“In Beek laten we niemand in de kou staan. En niemand in de kou laten staan, betekent dat iedereen moet kunnen meedoen”, zegt wethouder Thijs van Es, “ook als je een beperking hebt”. Van Es overhandigde vandaag een intentieverklaring lokale inclusie aan Anita Boekelman, VN-ambassadeur van de Coalitie voor Inclusie. De overhandiging markeert het startpunt van een intensieve samenwerking om in Beek zoveel mogelijk drempels weg te nemen voor mensen met een beperking. VN-ambassadeur Boekelman nam de intentieverklaring met veel plezier in ontvangst. “Deze verklaring is het resultaat van een VN-verdrag waarin de rechten van chronisch zieken, ouderen en mensen met een beperking op een volwaardig en zelfstandig leven zijn opgenomen. Dit verdrag is door Den Haag bekrachtigd en moet nu door gemeenten concreet worden uitgewerkt. En dat is belangrijk want iedereen moet op alle levensgebieden gewoon mee kunnen doen.”

De gemeente legt in een lokale agenda vast hoe zij er concreet aan gaat werken dat iedereen kan meedoen in Beek. Als alles volgens planning verloopt dan is de agenda voor 1 juli klaar. Dat betekent dat de gemeente voortvarend aan het werk moet. Van Es: “En dat doen we natuurlijk niet alleen, maar samen met belanghebbenden en (ervarings-) deskundigen.”



3.1 Enquête onder VN-ambassadeurs

Een belangrijk middel om de behoeften van VN-ambassadeurs in beeld te brengen en inzichtelijk te maken wat door het project in beweging is gezet, was het online enquêteren van VN-ambassadeurs met behulp van de enquêtetool Spidox van PGO Support. Er zijn enquêtes uitgezet: één bij de start in februari/maart 2017 en één halverwege de looptijd van het project in december 2017/januari 2018. In de eerste enquête zijn gerichte vragen gesteld over het kennisniveau van VN-ambassadeurs, welke activiteiten ze ontplooiden, de mate van bewustzijn van het VN-verdrag, hun motivatie om VN-ambassadeur te zijn, de focus die ze willen aanbrengen en wat ze nodig hebben. In de tweede enquête ging het meer om wat er in de afgelopen tijd is veranderd in het bewustzijn van VN-ambassadeurs en hun omgeving, waar ambassadeurs mee bezig zijn geweest, de effecten van en behoeften aan training, onderling contact, gebruik van tools en het gebruiken van ervaringen in het werk van de VN-ambassadeurs.

Op hoofdlijnen kwamen de volgende aandachtspunten uit de analyse van de gegevens van de eerste enquête:

- ✓ Er was een goede respons: ca. 50% van de 84 VN-ambassadeurs deed mee. We concludeerde hieruit dat deze groep VN-ambassadeurs actief is en zich betrokken voelt. Degenen die gereageerd hadden, konden en kunnen actief blijven, mits randvoorwaarden (zoals kennisontwikkeling informatievoorziening, onderlinge ontmoeting en support) goed geregeld zijn. De overige ambassadeurs had meer stimulans nodig om actief te worden en te blijven.
- ✓ Ambassadeurs schatten hun kennis van het verdrag behoorlijk hoog in.
- ✓ Ambassadeurs schatten in dat mensen en organisaties in hun omgeving zich nauwelijks bewust zijn van het bestaan van het VN-verdrag.
- ✓ Ambassadeurs zijn over het algemeen al actief in hun eigen omgeving maar willen nog actiever worden!
- ✓ Belangrijke onderwerpen voor ambassadeurs waren: gehoord worden, gezondheid en zorg, bejegening, toegankelijkheid, leren omgaan met elkaar en met beperkingen, eigen kracht, voor jezelf opkomen en eigen regie.
- ✓ Ambassadeurs willen hun omgeving informeren over en bewust maken van het VN-verdrag en hun omgeving in beweging krijgen), Trainingen geven, contacten onderhouden, aan toegankelijkheid werken, netwerken bouwen, van elkaar leren en elkaar helpen, strategieën bedenken om het VN-verdrag praktisch toe te passen en zichtbaar als VN-ambassadeur werken.
- ✓ Om actief te worden, te zijn en te blijven hebben ambassadeurs het volgende nodig: training van vaardigheden en kennis, kennisuitwisseling, onderling contact, materialen ter ondersteuning van hun ambassadeursactiviteiten, zoals flyers, banners, visitekaartjes, etc. Persoonlijke steun is ook belangrijk; ambassadeurs voelen zich vaak alleen.

De tweede enquête ging vooral over wat er in de afgelopen tijd veranderd was door het VN-ambassadeurschap en het project. Uit de resultaten bleek dat VN-ambassadeurs merken dat er in hun omgeving meer bekendheid met en aandacht voor het VN-verdrag is. VN-ambassadeurs vinden dat hun werk in deze verandering van betekenis is geweest.

1. Neemt het bewustzijn van het bestaan van het VN-verdrag in jouw omgeving toe?

Antwoord	Aantal keer	Percentage vraag	Percentage totaal
Ja, ik merk verbetering.	73	55%	55%
Nee, merk helemaal geen verbetering.	46	35%	35%
Weet ik niet, ik heb er niet op gelet.	14	11%	11%
Aantal keer beantwoord:	133		100%
Aantal keer overgeslagen:	0		0%

2. In welke mate is de bewustwording in jouw omgeving toegenomen?

Antwoord	Aantal keer	Percentage vraag	Percentage totaal
1	8	11%	6%
2	27	37%	20,3%
3	29	39,7%	21,8%
4	4	5,5%	3%
5	5	6,8%	3,8%
Aantal keer beantwoord:	73		55%
Aantal keer overgeslagen:	60		45%

Meer bewustzijn in de omgeving blijkt bijvoorbeeld uit:

- ✓ *Ik spreek mensen nu aan op bestaande situaties en vind gehoor.*
- ✓ *Ik heb de gemeente aangespoord om aan de slag te gaan en dat hebben ze gedaan.*
- ✓ *Een aantal wethouders en ambtenaren ziet na vele gesprekken in dat er toch wel iets gedaan moet worden met het VN-verdrag.*
- ✓ *Diverse schouwen gedaan en het netwerk met ervaringsdeskundigen iets uitgebreid.*
- ✓ *Er is nu veel aandacht voor aanpassing voor rolstoelers en blinden, maar nog géén aandacht/aanpassingen voor slechthorenden en doven.*
- ✓ *Ik verwijs er naar in gesprekken over passend onderwijs. In mijn gemeente Utrecht heb ik met vele anderen (en gemeente) een conferentie over ervaringsdeskundigheid georganiseerd en daar was bewustzijn dat agenda 22 een opvolger heeft.*

3. Heeft jouw werk als VN-ambassadeur bijgedragen aan de verbeterde bewustwording?

Antwoord	Aantal keer	Percentage vraag	Percentage totaal
Ja, en kan je dat kort uitleggen?	67	92%	50%
Nee, en weet je wat dan wél leidde tot meer bewustwording?	6	8%	5%
Aantal keer beantwoord:	73		55%
Aantal keer overgeslagen:	60		45%

In de tweede enquête gaven VN-ambassadeurs aan wat zij hadden gedaan:

- *"Ik heb gesprekken gehad over de toegankelijkheid met winkeliers in de gemeente waar ik woon."*
- *"Ik heb moties ingediend, acties georganiseerd. Diverse artikelen in de krant gepubliceerd. Bedrijven geïnformeerd en laten zien hoe ontoegankelijk ze waren."*
- *"Ik heb een VN-panel opgericht."*
- *"Ik ben opgenomen voor meer voelbare plattegronden voor slechtzienden."*
- *"Ik neem deel aan het project om informatievoorziening voor studenten met functiebeperking te verbeteren."*
- *"Ik heb gemeentelijke panden laten schouwen en publiciteit gezocht. Toegankelijkheidspanel gefaciliteerd."*
- *"Ik neem deel aan de initiatiefgroep iedereen doet volwaardig mee. We hebben een werkatelier georganiseerd waarin een actieplan is ontwikkeld."*
- *"Ik ben geïnterviewd bij de lokale omroep over het VN-verdrag."*
- *"Ik heb ingesproken bij de raadsvergaderingen en heb bestuurders en ambtenaren benaderd."*

Een ander belangrijk thema uit de tweede enquête was het onderlinge contact. Zo'n 86% van de VN-ambassadeurs vindt onderling contact heel belangrijk. Er is behoefte om onderling van gedachten te kunnen wisselen (liefst met mensen in je directe omgeving), te leren van elkaars ervaringen en om gebruik te kunnen maken van de (specialistische) kennis van anderen. Samen op pad gaan en het liften op elkaars netwerken is belangrijk voor de ambassadeurs. In het project zijn deze zaken gefaciliteerd. De uitkomsten van de enquête waren de aanleiding voor het advies van de supportgroep van het project om in te zetten op regionale gangmakers en het verder uitwerken van de profielen van VN-ambassadeurs op de online kaart.

31. Vind je contact met collega VN-ambassadeurs belangrijk / nuttig?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Ja	135	88%	88%
Nee, ik red me wel alleen.	18	12%	12%
Aantal keer beantwoord:	153		100%
Aantal keer overgeslagen:	0		0%

32. Wat zijn voor jou de belangrijkste redenen voor contact met andere VN-ambassadeurs?

Onderwerp	1	2	3	4	5	Totaal	Gewogen
Samen op pad kunnen	18	5	4	4	2	33	23,2
Met elkaar van gedachten wisselen over aanpak	55	27	10	4	4	100	73,6
Kennis over een specifiek onderwerp krijgen	10	25	17	8	1	61	30,4
Algemene kennis over het VN verdrag krijgen	7	9	15	5	5	41	18,8
Ervaringen met elkaar delen	25	24	26	19	3	97	51
Steun zoeken in mijn persoonlijke situatie	2	0	1	4	6	13	4,5
Inspiratie opdoen van wat anderen doen	5	13	24	15	12	69	25,7
Gebruik maken van netwerkcontacten van anderen	13	12	6	13	14	58	27,1
Anders, vul dan onderstaande rubriek in	0	0	0	0	0	0	0
Aantal keer beantwoord:							135 (88%)
Aantal keer overgeslagen:							18

3.2 Werven, activeren en ondersteunen VN- ambassadeurs

Het project is gestart met 170 namen op een lijst. Namen van mensen die zich VN-ambassadeur hadden genoemd binnen een eerder project van de Coalitie voor Inclusie (VN-verdrag om de Hoek). Een groot deel van deze mensen stond alleen op de lijst in naam en gaven aan het ambassadeurschap in de praktijk (nog) niet of nauwelijks vorm. Een eerste stap was om hen te vragen of ze VN-ambassadeur waren in de praktijk en of ze dat in de toekomst wilden zijn. Om deze vraag, - samen met de vraag wat zij nodig hadden om hun ambassadeurschap uit te kunnen oefenen -, werd de eerste enquête gehouden. Een aantal mensen viel af. Velen waren blij. Zij vonden het prettig te merken dat er een project was om hen te helpen. Mensen zagen een kans om dat wat ze al aan het doen waren een naam te geven. Veel mensen, die over het project lazen of hoorden, werden nieuwsgierig en meldden zich aan. Het netwerk groeide gestaag min of meer vanzelf, zonder dat we actief werven. Mond-op-mondreclame bleek een krachtig middel. Aan het einde van het project telde het netwerk zo'n 325 actieve VN-ambassadeurs. Van alle VN-ambassadeurs weten we via hun kaartgegevens waar ze actief zijn. Nu, na afronding van de projectactiviteiten, melden zich nog steeds ambassadeurs aan; zelfs terwijl de kaart offline is.

VN-ambassadeur in het nieuws:

"Doe vooral een beroep op ons, ambassadeurs', zou ik tegen gemeenten en andere betrokkenen willen zeggen. Laat de mensen waar het om gaat meedenken. Praat niet over ons, zonder ons. Ik hoop dat VN-ambassadeurs op een dag niet meer nodig zijn", kijkt Fini naar de toekomst. "Als we één of twee generaties verder zijn, zou het goed zijn dat we in Europa geen speciale voorzieningen meer nodig hebben. 'Gewoon als het kan, speciaal als het moet', zeggen ze weleens."

Er zijn delen van Nederland waar relatief weinig VN-ambassadeurs actief zijn: Overijssel, de Flevopolders en Zeeland zijn daar voorbeelden van. Nederland telt 392 gemeenten, maar er zijn 325 VN-ambassadeurs. In een aantal gemeenten zijn meerdere ambassadeurs actief. Er zijn ook ambassadeurs die zich niet zozeer lokaal, maar meer landelijk manifesteren. Dat betekent dat er nog veel gemeenten zijn waar geen VN-ambassadeur actief is. Er zijn veel persoonlijke contacten geweest, maar niet met elke ambassadeur.

Een paar voorbeelden van het werk van VN-ambassadeurs.

- *“Een VN-ambassadeur in het Zuiden van het land heeft de gemeenteraad aangesproken op haar beleid rondom het VN-verdrag. De gemeente legde haar bericht aan de kant”. De ambassadeur zocht hulp en liet het er niet bij zitten.”*
- *De Gemeente Haarlem heeft 2018 uitgeroepen tot het Jaar van de Toegankelijkheid. Tien ambassadeurs gaan met de gemeente aan de slag om #Haarlem in de top 10 van toegankelijkste steden te krijgen. <https://www.gemeente.nu/sociaal/haarlem-stelt-ambassadeurs-aan-voor-toegankelijkheid/>*
- *Als voorzitter van de Werkgroep Toegankelijkheid Leeuwarden zet een VN-ambassadeur zich in om de activiteiten van Culturele Hoofdstad Leeuwarden-Fryslân 2018 zo goed mogelijk toegankelijk te maken voor mensen met een beperking: “Ik hoop dat dit Culturele Hoofdstadjaar ervoor zorgt dat we ons meer bewust worden van elkaar en van elkaars kunnen.” De werkgroep werkt nauw samen met vertegenwoordigers van LF2018 en de gemeente Leeuwarden. “Organisatoren willen doorgaans graag aanpassingen doen, maar weten niet altijd goed hoe dit moet of kan. Het prettige van deze groep is dat er niet ‘over ons’ wordt gesproken, maar ‘met ons’.” Met resultaat: “Op de website www.2018.nl vind je bij veel activiteiten nu icoontjes die je vertellen welke mogelijkheden er zijn. Zo kun je je als andersvalide beter voorbereiden. Toegankelijkheid behelst veel meer dan alleen een rolstoeltoegankelijk toilet; het kan ook betekenen dat er bijvoorbeeld audio ondersteuning is bij evenementen voor mensen met een gezichtsbeperking*

Het precies bepalen wie wel of niet actief is als VN-ambassadeur in zijn/haar omgeving blijft lastig. Het is niet eenvoudig om met alle ambassadeurs persoonlijk contact te hebben. Veel ambassadeurs hebben hun eigen activiteiten en plannen en melden zich als ze iets bereikt hebben of ergens tegen aanlopen. Sommige ambassadeurs zijn met een bepaald thema actief, binnen een bepaalde wijk/gemeente of in een bepaalde periode. Diverse ambassadeurs zijn door hun lage energie of ziekte verminderd inzetbaar. Het is dan moeilijk om beschikbare tijd te verdelen tussen het ambassadeurschap en andere zaken. Soms vallen mensen hierdoor uit. Het is duidelijk dat het netwerk van VN-ambassadeurs groeit en dat ambassadeurs elkaar beter weten te vinden, elkaar versterken en ondersteunen. De regionale gangmakers helpen hierbij enorm.

“Zo zoeken VN-ambassadeurs uit Schagen, Zaanstad en Alkmaar actief verbinding met elkaar als één van de VN-ambassadeurs toegankelijkheidsproblemen ervaart in het ziekenhuis in Alkmaar. Gezamenlijk schrijven ze een brief aan het ziekenhuis en informeren de Alkmaarse politiek over de tekortkomingen. Juist door hun krachten te bundelen gaat het lopen. Met z’n drieën lukt het om de gemeenteraad mee te nemen.”

Twee blinde VN-ambassadeurs trekken samen op om berichtgeving van de Oogvereniging over de toegankelijkheid van stations in Nederland in maart 2018 in het juiste perspectief te zetten. “De VN-ambassadeurs vertelden over de belemmeringen die zij ervaren in het reizen via treinstations in Nederland. Via diverse mediakanalen kwam naar buiten dat alle stations in Nederland nu toegankelijk zijn voor blinden en slechtzienden. De VN-ambassadeurs ervaren dat niet zo. De directeur en beleidsmedewerker konden goed uitleggen hoe het zit.

Themanetwerk Inclusieve Gemeenten

De Coalitie voor Inclusie werkt sinds 2017 met verschillende themanetwerken. Een daarvan is het netwerk inclusieve gemeenten. Vanuit het project is samen met stichting *InclusionLab* als trekker vormgegeven aan dit themanetwerk. Dit themanetwerk is belangrijk voor de implementatie van het VN-verdrag, omdat het VN-ambassadeurs en gemeenten met elkaar verbindt, hen inspireert en enthousiasmeert om te blijven werken aan een steeds inclusievere samenleving.



Het themanetwerk verzamelt – juist door haar onderzoekend en praktijkgerichte werkwijze – veel bruikbare informatie, zoals goede voorbeelden. Die informatie kunnen VN-ambassadeurs gebruiken in hun lokale werk. Het netwerk groeide in een jaar tijd van 12 naar 40 deelnemers. Tijdens de eerste bijeenkomst op 11 april 2017 in Deventer verdiepten de 12 deelnemers zich in de vraag wat een inclusieve gemeente nu eigenlijk is en wie/wat heb je nodig om aan een inclusieve gemeente te kunnen werken. Het resultaat was een stakeholdersmap. De tweede bijeenkomst was een verdieping van de eerste. Het resultaat was

een, mede door VN-ambassadeurs ontwikkelde, handreiking voor de lobby bij de lokale verkiezingen. Met deze handreiking kunnen politieke partijen bewust gemaakt worden om het onderwerp 'lokale inclusie' op te nemen in hun verkiezingsprogramma. Hierdoor ontstaat draagvlak en een verantwoord routeplan binnen gemeenten.



“In maart 2018 vinden op de meeste plaatsen in Nederland gemeenteraadsverkiezingen plaats. De politieke partijen gaan zich de komende tijd voorbereiden door een verkiezingsprogramma te maken. Wat is mooier dan dat politieke partijen van het VN-verdrag een belangrijk onderwerp maken! Een collega VN-ambassadeur heeft daarom een [handreiking voor politieke partijen](#) gemaakt. Het is een oproep die naar de lokale afdelingen van politieke partijen kan worden gestuurd. Hierin wordt gevraagd om van “de inclusieve samenleving” een onderwerp in hun verkiezingsprogramma te maken. In het Netwerk van Inclusieve Gemeenten is een handreiking ontwikkeld om politieke partijen bewust te maken van het belang van het VN-verdrag.”

Binnen het themanetwerk zijn een aanzet gegeven om tot de “route voor een inclusieve gemeente” te komen, is een toekomstperspectief van het netwerk ontwikkeld en zijn plannen ontwikkeld voor een inclusiestage.

“In een inclusiestage worden twee mensen met en zonder beperking aan elkaar gekoppeld voor langere tijd. Dus niet voor één dag of een paar uur. De stage heeft het doel om op dat gebied van elkaar te leren. Dus wederzijds. In een inclusiestage is iedereen stagiair(e). Er is geen onderscheid. De stagiaires zijn gelijkwaardig. Een inclusiestage richt zich wel op een bepaald levensgebied. Denk aan koppeling in een werksituatie of juist in de vrije tijd. De stagiaires maken met elkaar afspraken over de intensiteit en de duur van de stage. Bijvoorbeeld een aantal maanden wekelijks een avondje samen sporten. Of in het werk op bepaalde dagdelen volgens een planning samen werken aan een project. Een inclusiestage kan zowel uitgaan van de persoon mét als van de persoon zonder handicap. De stageopdracht is “maak elkaar het leven aangenaam”. Verdeel de werkzaamheden op basis van kwaliteiten. Maar ook wat heeft de ander nodig in het werk om die kwaliteiten te kunnen inzetten. Gedurende de stage ontstaat begrip voor elkaars situatie.

De bijeenkomsten werden steeds drukker bezocht. De derde bijeenkomst vond in januari 2018 plaats in Assen. Naast een snelcursus toegankelijkheid, thematische gesprekstafels en ervaringstafels was er ook een informatiemarkt waarop de instrumenten uit het netwerk, het VN-vertelpunt en het VN-ambassadeurschap gepresenteerd werden.



De vierde bijeenkomst werd in juli gehouden in Utrecht en door maar liefst 40 personen (representanten van gemeenten en VN-ambassadeurs) bezocht. Er werden praktische plannen uitgewerkt om inclusie in de samenleving op de kaart te zetten.

Profiel VN-ambassadeurs

Op basis van de uitkomsten van de eerste enquête onder VN-ambassadeurs is met de Supportgroep een profiel voor VN-ambassadeurs ontwikkeld. Mensen hadden behoefte om te weten wat het VN-ambassadeurschap nu precies inhoudt. Met het profiel is op een positieve wijze aan verwachtingsmanagement gewerkt.

Profielbeschrijving:

“Een VN-ambassadeur is iemand die de rechten van mensen met een beperking wil waarmaken. En zo wil en gaat werken aan een samenleving waar iedereen mee kan doen. Als VN-ambassadeur ben je in jouw woonplaats en omgeving bezig met het VN-verdrag. Je houdt in de gaten wat goed gaat en wat nog niet goed gaat. Je verzamelt hierover verhalen. Daarnaast denk je mee of geef je advies over hoe je het VN-verdrag in de praktijk kunt toepassen. Of over oplossingen die het VN-verdrag dichterbij brengen.”

<https://coalitievoorinclusie.nl/wp-content/uploads/2017/07/170406ProfielVNAmbassadeurDEF.docx>

3.3 Doelstelling A: Kennis vergroten

3.3.1 Trainingen voor VN-ambassadeurs

Uit de eerste enquête bleek al dat VN-ambassadeurs grote behoefte hebben hun vaardigheden en kennis te vergroten door middel van trainingen. Met de Supportgroep is bekeken welke trainingsbehoefte ambassadeurs hebben. Het bleek vooral te gaan om basiskennis over het VN-verdrag en verbeteren van algemene vaardigheden: hoe vertel ik mijn verhaal.

Ook in de tweede enquête is de trainingsbehoefte onderzocht. Ambassadeurs die al een tijdje aan de slag zijn blijken nu andere behoeften te hebben. Zij zoeken meer verdieping in hun kennis over het VN-verdrag, maar ook leven vragen als ‘hoe werkt een gemeente’, ‘hoe oefen ik invloed uit binnen een VN-panel’ en ‘hoe kan ik mede sturing geven op de lokale inclusieagenda’. De verandering van trainingsbehoefte laat zien dat VN-ambassadeurs groeien in hun rol.

17. Welke behoefte aan training of scholing heb jij nog (meer)?

Onderwerp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Totaal	Gewogen
basiskennis over het VN verdrag	24	2	1	3	1	0	2	0	0	0	0	0	33	26,6
meer over de inhoud van het VN verdrag leren	18	22	4	0	0	2	0	0	1	0	0	0	47	30,8
gebouwen toetsen op en adviseren over toegankelijkheid	11	10	6	4	2	1	0	3	0	1	0	0	38	20
openbare ruimte beoordelen op en adviseren over toegankelijkheid	11	10	8	4	3	1	1	0	2	0	1	0	41	20,9
leren adviseren over toegankelijke digitale informatie	9	13	7	4	4	3	0	2	0	1	0	0	43	20,5
leren ervaringsverhalen te verzamelen	7	8	5	5	2	5	3	0	1	1	0	0	37	15,8
leren hoe een gemeente werkt en hoe je kunt lobbyen	10	7	18	9	5	1	3	1	0	0	1	0	55	23,6
werken aan de implementatie van het VN verdrag met een inclusie-agenda	28	15	11	10	9	3	3	2	1	0	0	0	82	44,8
studiedag over het verkrijgen van geld voor ambassadeurswerk	5	8	6	7	4	4	2	0	2	1	1	0	40	14,9

Training “De VN-ambassadeur vertelt”

Naar aanleiding van de uitkomsten van de eerste enquête is besloten een training te ontwikkelen waarin VN-ambassadeurs leren hoe zij hun verhaal met optimale impact kunnen doen: hoe vertel ik mijn verhaal zo, dat mijn gehoor ook enthousiast wordt en aan de slag gaat met het naleven van het verdrag. PGO Support heeft uit eigen circuit twee trainsters aangezocht om de training “de VN-ambassadeur vertelt”, op te zetten en te verzorgen. De training is niet bedoeld om kennis over het verdrag te vergroten. Ze gaat uit van wat de deelnemers weten. De Supportgroep vond het belangrijk dat ambassadeurs dezelfde basisgedachte over het verdrag uitdragen. Daarin wordt aandacht geschonken. In juni 2017 werd met 9 VN-ambassadeurs een pilot van de training gedraaid. Vervolgens is de training gegeven in onder meer Sittard (2x), Groningen, Arnhem, Middelburg, Assen en Utrecht. Ruim 50 VN-ambassadeurs volgden deze basistraining.

Uit de terugkoppeling van de trainers: “De rode draad is dat het stuk voor stuk bijzondere bijeenkomsten zijn, met zeer diverse mensen die als overeenkomst hun bevoegdheid hebben. In de groepen zit rijp en groen door elkaar, zowel qua IQ als qua EQ. Het reflecterend vermogen is zeer divers. Insteek van de cursus is dat iedereen vanuit zijn plek een rol kan spelen; vanuit dit uitgangspunt maakt ook iedereen in de cursus een ontwikkeling door. De training is goed gewaardeerd en voldoet aan de behoefte van VN-ambassadeurs.”

“Uit de 2^e enquête blijkt dat van de VN-ambassadeurs die de training hebben gevolgd zo’n 65% al meerdere keren iets gebruikt in de praktijk dat ze in de training geleerd hebben. En dat ze voordeel hebben gehad van de training (76%). Belangrijkste voordelen zijn dat VN-ambassadeurs zich zekerder voelden, ze hun verhaal beter en sneller kunnen vertellen dan voorheen, er vervolgafspraken zijn gemaakt en men meer zicht heeft op inhoud en betrekkningsniveau wat maakte dat ze niet geïnformeerde derden beter konden verleiden.”

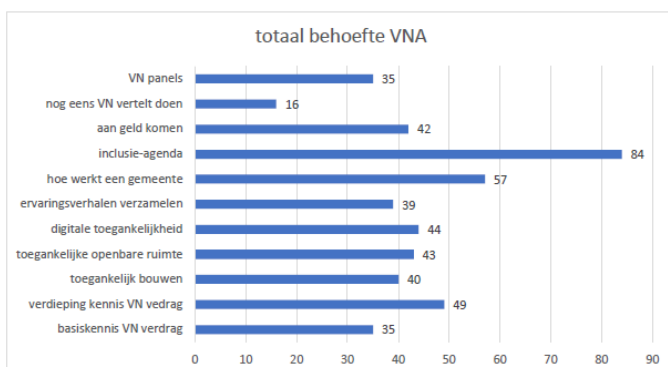
“Onlangs heb ik de cursus “De VN-ambassadeur vertelt” afgerond en ik ben heel blij met wat het me heeft geleerd en opgeleverd. Precies wat ik nodig had om mijn verhaal te versterken en meer kracht te geven. Mijn zelfvertrouwen heeft ook een boost gekregen, mede door de positieve reacties op mijn eindpresentatie.”

“Het contact met de trainers heeft me gestimuleerd echt werk te maken van wat in de cursus geleerd en besproken werd.”

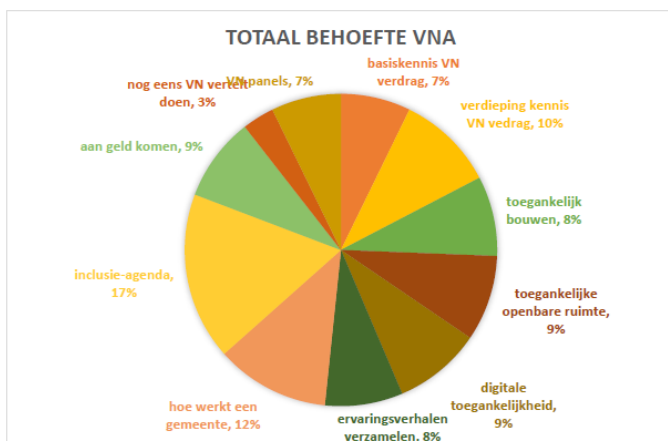
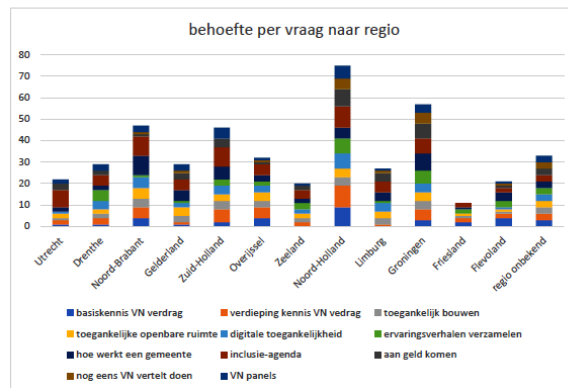
“Het was een goede en leerzame cursus en erg goed dat de cursisten van zo diverse pluimage waren.”

We mogen wel zeggen dat deze training erg belangrijk is voor (beginnende) VN-ambassadeurs en zij die met het VN-verdrag en het ambassadeurschap kennis willen maken. Vanuit het project hadden we graag gezien dat VN-ambassadeurs (die daar de vaardigheden voor in huis hebben) zelf als co-trainer de training geven. Zij zijn dan een mooi rolmodel. Dit past ook goed bij het principe ‘niets over ons, zonder ons’. In de samenwerking met PGO Support is dit nog niet gerealiseerd.

Uit de 2^e enquête wordt duidelijk dat VN-ambassadeurs graag hun kennis willen verdiepen over het VN-verdrag, toegankelijk bouwen, digitale toegankelijkheid, lokale inclusieagenda, lobby, crowdfunding, hoe werkt een gemeente, etc.

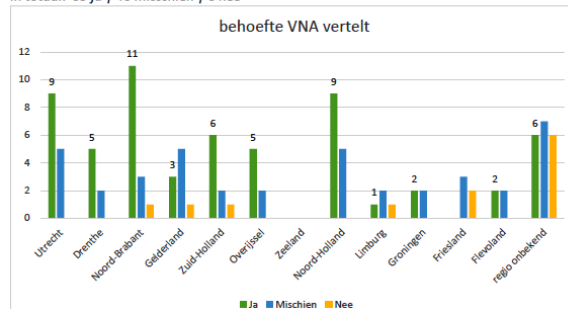


Verdeling over de regio's



Behoeft aan training VN Ambassadeur vertelt

In totaal: 59 ja | 40 misschien | 6 nee



Kennisclips

Voor de ondersteuning van VN-ambassadeurs, zowel binnen als buiten de trainingen, is een serie kennisclips gemaakt door, met en voor hen. De thema's zijn: [eigen regie](#), [niets over ons en zonder ons](#), [iedereen is gelijk](#), [inclusie](#) en [toegankelijkheid](#). De kennisclips leggen in 3 a 4 minuten uit wat er in het VN-verdrag staat over dat thema, waarom het belangrijk is en wat je ermee kunt in de praktijk. De deelnemers aan de training gebruiken de kennisclips als oefen- en voorbeeldmateriaal. Ze kunnen ook daarbuiten gebruikt worden.

Verdiepingswerkcollege 28 juni 2018

Een van de behoeften van VN-ambassadeurs was om meer te weten over het VN-verdrag. Door *InclusionLab* en het *College voor de Rechten van de Mens* werd een verdiepend werkcollege aangeboden. Het College

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS



Inclusionlab



werkcollege Verdieping VN-verdrag Handicap

voor de rechten van mensen met een beperking

28 juni 2018 | Utrecht

ging in op wat het mensenrechtenverdrag is en hoe het wordt toegepast in Nederland. Agnes van Wijnen, beoogd trekker van de schaduwrapportage, vertelde over wat er moet gebeuren en hoe het VN-comité werkt. In themagroepen (niets over ons, zonder ons (artikel 4.3 en 33.3), Wonen in de buurt (art. 19), Politieke participatie (art.29), Onderwijs (art. 24) en Werk (art.27)) werd op verschillende manieren aan een casus gewerkt en werden leerpunten benoemd.

Uitkomsten themagroep politieke participatie:

Hoe kun je invloed uitoefenen als VN-ambassadeur?

Via de politieke lijn: lid worden van een politieke partij, contacten met lokale politieke partijen leggen en onderhouden, moties indienen bij de gemeenteraad, gemeenten voorlichten (er is te weinig kennis). Via de persoonlijke lijn: VN-panel oprichten met grote diversiteit, lezingen op scholen geven, gebruik van beeld, kunst en cultuur, jezelf als onderwerp pakken, mensen helpen vaardiger te worden, positieve voorbeelden uitlichten door te filmen.

Bezoek aan VN-comité door VN-ambassadeurs

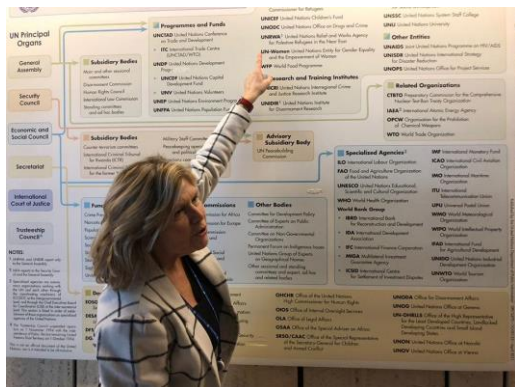
In februari 2018 zijn vijf VN-ambassadeurs aanwezig geweest bij de vergadering van het VN-comité in Genève. Zij hebben zittingen van het VN-comité bijgewoond en vertegenwoordigers van andere landen ontmoet. Zij waren daar op uitnodiging van Agnes van Wijnen en het Comité. Via een crowdfundingscampagne is deze reis mogelijk gemaakt.

"Ik had nooit gedacht dat ik op mijn 71^e met de LFB Wolvega naar het VN-comité zou gaan. Om mijn eigen verhaal in het Engels door te geven aan het VN-comité mensen rechten. En het zelfgeschreven VN-boekje dat ik met mijn collega VN-ambassadeur in het Engels gegeven heb aan het VN-comité. Mensen waren onder de indruk van onze aanwezigheid bij het VN-comité waar we vele afspraken hebben staan met andere people first groepen, internationale studenten en met de VN-comité voorzitter Theresia Degener."



"Ik heb een goed beeld gekregen hoe het in andere landen gaat, wat ik eerst niet wist. Ik heb het idee dat het in andere landen makkelijker is om iets op te zetten dan in Nederland omdat wij nog veel grote instellingen hebben. Ieder land komt aan de beurt bij het VN-comité. Nederland was een van de laatste landen die het verdrag geratificeerd heeft. Wat dat betreft hebben wij nog veel in te halen met het VN-verdrag."

"Ik heb gezien dat we nog meer aan de slag moeten met makkelijke taal. Ik wil mij in Nederland inzetten om informatie, over de rechten van de mens met een beperking, aan de achterban. Ook wil ik mij ervoor inzetten dat de gemeentes meer gebruik maken van mensen met een verstandelijke beperking als het gaat om makkelijke taal. Het VN-comité wil mij hierbij helpen."



“Ik heb geleerd dat Nederland een van de laatste landen is dat het VN-verdrag geratificeerd heeft en dat in Nederland de subsidies landelijk en provinciaal voor belangenorganisatie gestopt zijn, terwijl het voor het VN-verdrag belangrijk is dat belangenorganisatie hiermee aan de slag gaan. Vooral nu we lokaal aan de slag moeten. Dit heb ik ingebracht bij het comité. Zij gaan nu kijken of er een wereldwijd fonds kan worden opgezet waar lokale belangenorganisaties op terug kunnen vallen. Ik heb geleerd dat er veel vrijwilligers in het comité zitten die hun werk erg goed doen. Zij zetten zich in voor mensenrechten. In Nederland zouden we hier nog veel van kunnen leren. Door aanwezigheid van de LFB en VN-ambassadeurs was er veel respect en de grootste boodschap was dat we moesten doorgaan met ons goede werk in Nederland en dat we altijd een beroep kunnen doen op het VN-comité. Verder was het heel fijn dat zij gebruik willen maken van onze diensten.”

3.3.2 Kennis vergroten: Informatieverzamelpunt VN-verdrag

Ook een hoog genoteerde behoefte van VN-ambassadeurs is één vindplek van actuele informatieproducten m.b.t. het VN-verdrag. Dit was in het projectplan onderkend en opgenomen. Bij de start van de nieuwe website van de Coalitie voor Inclusie is daarom [een informatieverzamelpunt](#) opgenomen.

Met belanghebbende organisaties is verkend of er interesse is om met meer partijen invulling aan het informatieverzamelpunt te geven. Movisie en Vilans zagen strategische kansen voor hun rol als kenniscentrum en doen al volop mee. Met deze partijen is samen met twee VN-ambassadeurs een programma van eisen opgesteld. Het informatieverzamelpunt is in technische zin vrijwel gereed in een voorlopig toereikende vorm en wordt door de partners op dit moment uitgetest en gevuld met de eerste producten. Er wordt een plan gemaakt om het werk aan het informatieverzamelpunt onderling te verdelen. Een en ander komt vooralsnog in de website van de Coalitie voor Inclusie te hangen. De samenwerking staat open voor iedereen die er een bijdrage aan denkt te kunnen leveren. Twee organisaties met specifieke aandachtsgebieden (Drempelvrij.nl en BlindColor) hebben toegezegd inhoudelijke bijdragen te willen leveren. Deze ontwikkeling is afgestemd met de kwartiermakers voor het landelijke implementatieprogramma, omdat daarin ook een ambitie is geformuleerd op dit vlak. Er is een redactie gevormd waarin vertegenwoordigers van bovengenoemde partijen regelmatig samengekomen. Zij hebben een programma van eisen ontwikkeld voor de (toekomstige) producten en een redigeerinstructie.

In het project is bekeken welke informatieproducten van waarde zijn. Bestaande en nieuwe informatieproducten zijn overgezet naar de nieuwe verzamelpunt op de nieuwe website van de Coalitie voor Inclusie. Het IVP loopt technisch gezien nog niet vlekkeloos. Een aantal kinderziekten moet nog worden aangepakt. De bestaande producten behoeven een redactieslag. Met betrokken partijen wordt bekeken hoe verder aan de toekomst van het verzamelpunt vorm te geven.

Verbinding: Facebook voor VN-ambassadeurs



Om verbinding te realiseren is er voor de VN-ambassadeurs die gebruik maken van Facebook een besloten groep ingericht. Deze groep kent nu 130 leden, want niet iedereen heeft facebook. VN-ambassadeurs delen daar waar ze mee bezig zijn, stellen vragen aan elkaar of ontwikkelen samen nieuwe plannen. Naast deze groep is er een algemene projectpagina [@Vnvertelpunt](#) waar mensen algemene en actuele informatie over het VN-verdrag delen. Er zijn afspraken gemaakt met de facebookgroep die over onderzoek naar het VN-verdrag informatie deelt.

Er is een Facebookpagina van het VN-vertelpunt en een besloten Facebookgroep voor VN-ambassadeurs. Er zijn behoorlijk wat ambassadeurs lid van de groep, maar niet

iedereen doet actief mee. Een aantal ambassadeurs gebruikt Facebook niet om uiteenlopende redenen: privacy, levert te veel (extra) prikkels op, geen tijd dat ook bij te houden, niet handig met computers, etc.

Verbinding: Regio's

Een manier om het netwerk te versterken was regionale fundering te zoeken. Dit was dan ook een onderwerp binnen het project. In diverse regio's zijn gangmakers gevonden. De bedoeling was om lokaal en/of regionaal met werkbudget, menskracht en faciliteiten (ontmoetingsruimte bijvoorbeeld) VN-ambassadeurs te ondersteunen. Door lokaal faciliteiten, middelen en ondersteuning te organiseren worden partijen (zoals gemeenten en ondernemers) aan het werk van de ambassadeurs en het VN-verdrag verbonden.

Doel was om in vijf regio's te experimenteren met verschillende vormen en partners op geleide van de behoeften van VN-ambassadeurs, de mogelijkheden en kansen.

"Ik heb me in 2016 aangemeld als VN-ambassadeur. Terwijl het VN Panel Tynaarlo zich hoofdzakelijk richt naar de gemeente Tynaarlo, ben ik ook actief bezig buiten de gemeentelijke grenzen. Ik heb me aangesloten bij een supportgroep. In deze supportgroep bekijken we op welke manier wij de individuele ambassadeurs kunnen helpen. Via de Coalitie voor Inclusie werken we aan een database, waarin allerlei nuttige informatie voor de ambassadeurs te vinden is. We hebben een informatieve training gemaakt met de titel: "De ambassadeur vertelt". Per provincie is er een gangmaker benoemd die de ambassadeurs met elkaar in verbinding brengt. Bovendien houdt de gangmaker in de gaten wat er nodig is voor de ambassadeurs. "

Tijdens het project werd duidelijk dat er meerdere organisaties en partijen, zowel lokaal als regionaal, zijn die het waarmaken van het VN-verdrag in hun missie hebben staan. In diverse regio's waren samenwerkingsverbanden die de VN-ambassadeurs wilden en willen faciliteren. In Zeeland, Drenthe, Groningen, Brabant en Limburg hebben partijen ons actief opgezocht om samen te werken. Ze zien een belangrijke win-win: De onafhankelijke en kritische VN-ambassadeurs houden hen scherp bij het ontwikkelen van beleid en de uitvoering daarvan in de praktijk.

Ook werd duidelijk dat veel organisaties hun eigen missie en doelen hebben. Die staan voorop in hun dagelijks handelen. Pas als er vanuit ambassadeurs concrete win-wins te maken zijn kan er van duurzame samenwerking sprake zijn. Die samenwerking is altijd context en situatie gebonden. In Limburg bijvoorbeeld viel de provinciale facilitering van de implementatie van het VN-verdrag weg. Er leek ineens geen grond meer voor de inzet van VN-ambassadeurs. Die is wel weer gevonden in het aandachtsveld 'inclusie', maar in een meer bescheiden vorm dan voorheen.

Ook hebben organisaties hun handen vol aan hun eigen vrijwilligerskader en/of beperkte middelen om in te zetten. Gemeenten zijn afhankelijk van draagvlak bij ambtenaren en wethouders, iets dat na verkiezingen weer opnieuw moet worden verkregen.

In het project is in meer dan vijf regio's de basistraining 'De VN-ambassadeur vertelt' uitgevoerd, soms meerdere malen. Dat was een belangrijk moment waarop de VN-ambassadeurs uit die regio elkaar konden ontmoeten en onderzoeken waar ze aan willen werken en wat ze nodig hebben. Ook andere partijen organiseren bijeenkomsten waarop VN-ambassadeurs uit een provincie elkaar kunnen ontmoeten. Zo organiseerde *Zorgbelang Groningen* al tweemaal op 14 juni een dag over het VN-verdrag en is de Provincie Drenthe actief bezig om rondom de week van de toegankelijkheid ambassadeurs uit de hele Provincie te betrekken. Er vinden wel regionale verbindingsactiviteiten plaats, maar dit is nog niet structureel geborgd.

Uit uitnodiging van Drentse gemeenten, Provincie Drenthe en Werkgroep Toegankelijkheid:

"Sinds dit jaar werken de Drentse gemeenten op dit thema intensief samen met de Provincie Drenthe om Toegankelijkheid goed onder de aandacht te brengen. Want in Drenthe vinden we het belangrijk dat iedereen zonder belemmeringen mee kan doen!"

Het blijkt best lastig regionaal iets op te zetten. Dat lukt pas als er voldoende ambassadeurs in een regio zijn, die samen op willen en kunnen trekken. De landelijke dekking van het ambassadeursnetwerk is daarvoor nog niet toereikend. Er is geleerd dat het vooral belangrijk is te weten wat een VN-ambassadeur in de regio zelf wil en kan om van daaruit verder te bouwen. Zo ontstaat een olievlekwerking en een ondersteuningsstructuur

die zichzelf in stand kan houden. Verschillende partijen willen zeker wel investeren in menskracht, kennis, tijd en geld, maar geen tijd in het vastleggen van hun inzet ten behoeve van het project op de langere termijn of afspraken maken voor een langere termijn. Ontwikkeling in de regio is niet gebaat bij het formaliseren van de samenwerking, maar wel bij een goede, leidende positie van VN-ambassadeurs. Toch is er voor duurzame inbedding een commitment voor langere termijn nodig.

De ervaringen met het project “VN-panels in positie” van de Coalitie voor Inclusie leerde dat vrij besteedbare financiële middelen nodig zijn als VN-ambassadeurs onafhankelijk willen kunnen werken. De hieronder beschreven ontwikkeling van gangmakers in diverse regio's lijkt op dit moment een betere stap in het regionaal ondersteunen en versterken dan direct aan te sluiten bij formele organisaties en partijen in de regio.

Verbinding: onderling contact VN-ambassadeurs via regionale gangmakers

Het werken aan een duurzaam en sterk VN-ambassadeursnetwerk is belangrijk en noodzakelijk gebleken. De startenquête leerde al dat veel ambassadeurs contact met collega's belangrijk vinden om van elkaar te leren en om elkaar te inspireren. De tweede enquête bevestigde dit beeld. VN-ambassadeurs gaven aan (85%) juist het contact met collega ambassadeurs in hun eigen omgeving hen helpt om samen aan het VN-verdrag te kunnen werken. Herin valt nog winst te boeken, want uit de tweede enquête blijkt ook dat 19% van de ambassadeurs geen andere ambassadeur(s) kent en 43% slechts 1 tot 5 andere ambassadeurs kent. Alleen in je gemeente ben je kwetsbaar. Samen, of met de steun van ambassadeurs uit de regio, sta je sterk. Daarom stelde de Supportgroep in het najaar van 2017 voor om focus te leggen op onderlinge verbinding in de regio. Dit moest niet tot doel hebben 'regionale afdelingen' te creëren, maar om het individueel optreden van ambassadeurs te versterken. Een sterk (regionaal) netwerk maakt iemand krachtiger en minder kwetsbaar.

VN-ambassadeurs gaven aan wat het belang is van onderling contact:

- *Inspiratie opdoen*
- *Kennisnemen en leren van ervaringen van collega's*
- *Hulp/coaching bij ambassadeurswerk*
- *Snel antwoord krijgen op actuele vragen/spreekuur*
- *Sparren over aanpak, met elkaar van gedachten wisselen*
- *Samen optrekken/werken (organisatietalent, lokaal/regionaal)*
- *Specialistische kennis aanspreken en kennis over het VN-verdrag vergroten*
- *Gebruik maken van elkaars netwerk*

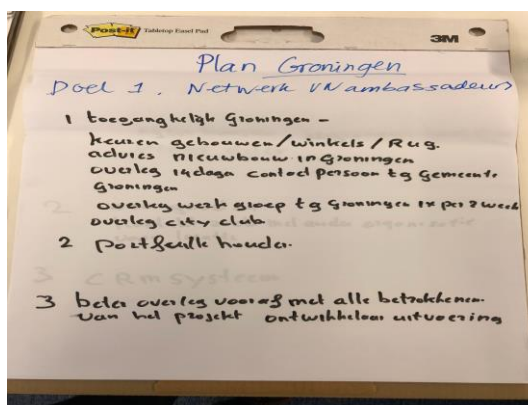
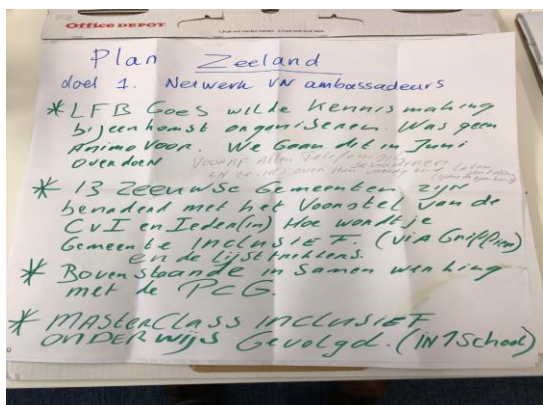
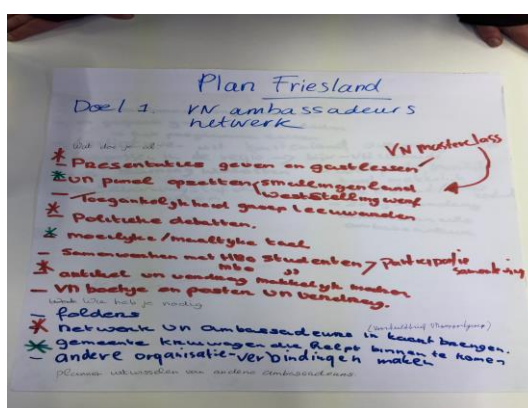
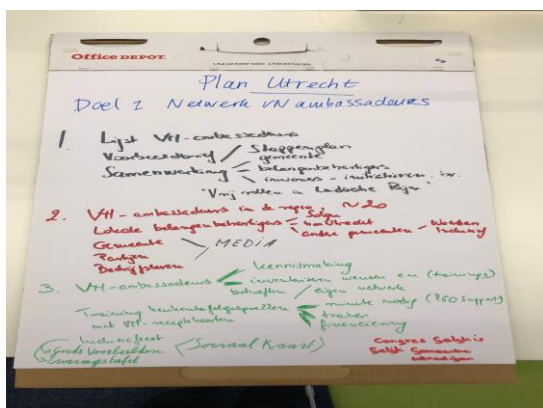
In alle Provincies zijn VN-ambassadeurs te vinden, maar nog niet altijd genoeg om een sterk regionaal netwerk te creëren. Overijssel, Flevoland en Zeeland de Provincies met de minste ambassadeurs. Ambassadeurs hebben vooral behoefte aan een vraagbaak. De trekkers, Heleen Hartholt en Jeroen Veltheer, vervulden deze rol in het project. Gaandeweg kwamen meer ambassadeurs beschikbaar om die rol op zich te nemen. Zo werden steeds meer onderlinge verbindingen gelegd en kwamen er gangmakers per regio.

Een belondje van een gangmaker met collega's in zijn omgeving leerde dat VN-ambassadeurs zich in hun activiteiten belemmerd voelen door “het alleen zijn”.

Waar meer ambassadeurs zijn, gaat het vaak om een groep die elkaar al kent en ontmoet. Het gaat vaak om ontmoetingen buiten de eigen gemeente. De dichtheid van het netwerk is nog niet zo groot, dat dat binnen een gemeente gebeurt.

“Twee VN-ambassadeurs uit Leeuwarderadeel en Leeuwarden wisten elkaar te vinden gedreven door een aanstaande gemeentelijke herindeling. Samen buigen zij zich vol overgave over de toegankelijkheid van Leeuwarden Culturele hoofdstad 2018 en de gemeenteraadsverkiezingen. Er is iets wat je bindt nodig om elkaar op te zoeken.”

In twee bijeenkomsten (26 januari 2018 en 3 april 2018) is met potentiële regionale gangmakers verkend wat het gangmakerschap kan inhouden en wie regionale gangmaker wil zijn. Er is een start gemaakt met een regionaal plan waarin het stimuleren van onderlinge contacten en het verbinden met lokale partners centraal stond. Rollen die gangmakers kunnen vervullen zijn vraagbaak, sparring partner, wegwijzer in inclusieland, verbinder van VN-ambassadeurs onderling en organisator. De bijeenkomsten zijn samen met PGO Support georganiseerd. Tijdens de eerste bijeenkomst is aan de hand van voorlopige enquêteresultaten op een rij gezet wat VN-ambassadeurs belangrijk vinden. Er is stilgestaan bij wat netwerken is en wat je aan talenten nodig hebt om een plan uit te voeren. Twee VN-ambassadeurs (Noord-Holland en Zeeland) vertelden waar zij in hun regio mee bezig zijn. Tijdens de tweede bijeenkomst gingen regionale gangmakers aan de slag met hun plan van aanpak voor de regio.



De bijeenkomsten leverden een mooi netwerk van duo's van regionale gangmakers verdeeld over Nederland op.

Groningen: Jasper Oenema en Jan van Slochteren.

Friesland/Overijssel: Jeanet Wardenier en Frank Dijkstra

Drenthe: Hendrik Jan Menninga en Jeroen Veltheer

Kop van Overijssel/Noordoostpolder: Yvonne Hofman

Gelderland: Jan Troost, Laurian Alferink, Harry van der Strijp, Jaheed Andishmand, Peter Eggen

Utrecht: Andrea Naphegyi en Suzanne van den Bercken

Zeeland: Alex de Vos en Fini de Pauw

Noord-Brabant: Sjoerd van Heesch en Francis Meulendijks

Limburg: Jack Gardeniers en Jelle Koopmans

Zuid-Holland: Charlie Loos en Frans van der Herp

Noord-Holland: Peter Kurvers en Annemieke Goudsmit

In het voorjaar van 2018 werden gangmakers aangezet in hun regio trainingen te organiseren. Het grootste deel daarvan is bij het afronden van het project nog niet gerealiseerd. In de regio's Noord-Holland en Limburg

waren concrete plannen voor de training 'De VN-ambassadeur vertelt' en in de regio Brabant waren plannen om met Zorgbelang Gelderland/Utrecht een Proeverij te organiseren.

In het late voorjaar 2018 was merkbaar dat in regio's plannen worden gemaakt door vragen over financiële mogelijkheden, afstemming zoekende gangmakers en afschriften van berichten aan de ambassadeurs in de regio.

In Drenthe lijken verschillende provinciale bewegingen elkaar te versterken. Dit is ook de enige provincie waar in iedere gemeente één of meer VN- ambassadeurs zijn. Een politieke partij is een jaar geleden met haar gemeentelijke fracties en afdelingen de strijd aangegaan om de meest toegankelijke provincie te worden. De provincie Drenthe manifesteert zich ook als gangmaker naar gemeenten. Het Zorg Innovatie Forum Noord-Nederland startte met luistercafés. Het gangmakersduo in de regio heeft een groot netwerk en is met al deze ontwikkelingen verbonden.

VN-ambassadeurs zoeken elkaar meer op dan voorheen. Met het opstarten van de gangmakers is het nog niet gelukt heel Nederland af te dekken. In Midden en Oost Overijssel, Flevoland en Westelijk Noord-Brabant zijn nog geen gangmakers bereid gevonden. Sommige regio's zijn sterker bemand dan andere (nog alleen of hulp nodig van anderen) wat tot verschillen in de ontwikkeling zal leiden. De tijd moet leren wat een handige geografische regioverdeling is.

Inclusie Agenda in Tynaarlo werd opgestart door 2 VN-ambassadeurs en het VN-panel. "Twee ambassadeurs in de gemeente Tynaarlo startten in het voorjaar van 2017 het proces op om aan een lokale inclusie-agenda te werken. Met een voorstel van het College van B&W hoe dit aan te pakken. Een lerende benadering onder de titel "stapje voor stapje op weg naar een inclusieve gemeente", ging een kleine werkgroep met mensen van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie mee aan de slag, met een strategische selectie van aanknopingspunten uit een masterclass over het VN-verdrag van enkele maanden daarvoor. Op 8 mei 2018 werd 1 jaar inclusie-agenda uitgebreid geëvalueerd in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling (raad en college) na de verkiezingen met vragen aan alle kersverse nieuwe wethouders. Alle aanbevelingen van de werkgroep/ VN-ambassadeurs zijn door B&W overgenomen. De evaluatie werd aangevuld met een motie van alle raadsfracties om een visie op inclusie te formuleren als kader voor de agenda, voortaan bij ieder stuk dat de raad passeert te beoordelen of het VN-verdrag op een goede manier is meegenomen en een grote informatiebijeenkomst over het thema in het najaar. De inclusie-agenda is naar 10 onderwerpen uitgebreid. En dit in de sfeer van een raads- en collegeprogramma dat bol staat van "samen met de inwoners". Een mooiere landing kon men zich eigenlijk niet voorstellen. In 2018 wordt het proces op de ingeslagen weg vervolgd. "

4. Werken aan doelstelling b: het verzamelen van 2.000 ervaringen

In dit hoofdstuk komen de elementen van de verhalen terug: het verzamelen ervan en de problemen die daarbij optraden. De doelstelling voor de verzameling van ervaringen is in het projectplan verder uitgewerkt naar de verschillende manieren om het beoogde resultaat te bereiken. Dat gebeurde door zowel online als offline activiteiten te organiseren.

Online activiteiten:

- a. Sociale media**
- b. Website**
- c. Teruggeven van resultaten**

Offline activiteiten:

- d. Verteltafels organiseren**
- e. Verhalencollecte**
- f. Seminars organiseren**
- g. Vertelpunt optimaliseren**

Het was een zoektocht naar de beste manier om mensen te verleiden ervaringen en verhalen te delen. Het was lastig doordat VN-ambassadeurs over heel Nederland verspreid zijn en de insteek erg breed is (het hele leven).

Zodra VN-ambassadeurs “live” bijeen zijn worden vele ervaringen gedeeld en verhalen verteld en ontstaan er geanimeerde en diepgaande gesprekken. Er worden tips uitgewisseld en aangehaakt op actualiteiten van VN-ambassadeurs in hun eigen omgeving. In al die gesprekken, ervaringen en verhalen ligt informatie over hoe het VN-verdrag werkt in de praktijk. Ook in de Facebookgroep vindt regelmatig uitwisseling plaats. Mensen delen ervaringen over hun werkzaamheden, over hun persoonlijke leven en wat ze daarin meemaken over meedoen in de samenleving. Het gaat over successen en teleurstellingen. De informatie die wordt uitgewisseld loopt uit een van tips en handige contacten, kennis uitleg over het VN-verdrag, visie en interpretatieverschillen, de beleving, keuzes die gemaakt moeten worden, etc.

4.1 VN-vertelpunt

Werken met ervaringen in de vorm van verhalen

Verhalen over concrete ervaringen vormen de motor van de veranderingen die nodig zijn voor het realiseren van een inclusieve samenleving. Positieve ervaringen laten zien wat er mogelijk is en vooral hoe. Negatieve ervaringen laten zien wat er nog moet gebeuren en waar de rechten van mensen geschonden worden. In dit project is ervaring opgedaan met het ophalen van beide soorten ervaringen. Dat gebeurde op een relatief nieuwe en innovatieve manier van narratief evalueren van veranderingen als een vorm van “grootschalig luisteren”.

Flyer VN-vertelpunt:

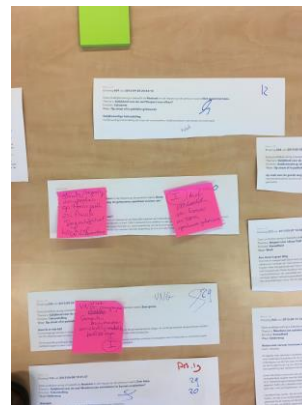
“Je herkent het vast zelf ook, we vertellen elkaar elke dag verhalen. Op een feestje, in de kroeg, bij de koffieautomaat op het werk, rondom het kampvuur of met vrienden op de bank. Internet en social media vergroten de mogelijkheid om ervaringen te delen of te lezen. Jouw verhaal kan anderen inspireren, op nieuwe gedachten brengen en zorgen voor herkenning. Jouw verhaal kan anderen zelfs aanzetten om hun eigen verhaal te vertellen! Soms zorgt een verhaal ervoor dat je samen zomaar tot nieuwe oplossingen komt en kun je aan de slag. Ervaringen van anderen geven inzicht in wat mensen echt bezighoudt in hun leven. Bovendien zijn verhalen van waarde om anderen te motiveren, te begrijpen of het dagelijkse leven fijner te maken. Want in verhalen zit een schat aan informatie over bijvoorbeeld wat er kan en moet veranderen en de mogelijke oplossingen.”

De verzamelde ervaringen worden gebruikt om te achterhalen welke rode draad te zien is: op welke terreinen vindt een positieve ontwikkeling plaats en waar niet. Naar zo'n rode draad wordt zowel op onderwerp, landelijk als lokaal gezocht.

'Over je ervaringen stellen we je een aantal vragen. Bijvoorbeeld over het onderwerp of de plaats of hoe mensen met elkaar omgaan. Daarmee maken we kaarten waarop we patronen kunnen zien. Voor de schaduwrapportage kijken we samen met onze VN-ambassadeurs naar de betekenis van de patronen. Zo kunnen we trends zien en veranderingen die nodig zijn evalueren. Op lokaal of provinciaal niveau of rondom een thema kunnen we precies zien waar het nog niet goed gaat, maar ook waar beter gaat. Daarmee kunnen we dan contact opnemen met organisaties, bedrijven of overheden om samen te werken aan verbeteringen.'

Online VN-vertelpunt

Het online VN-vertelpunt is ontwikkeld tijdens het project VN-verdrag om de Hoek van de Coalitie voor Inclusie. In het oude vertelpunt waren 237 ervaringen verzameld. In een werksessie met VN-ambassadeurs in maart 2017 is vanuit deze verhalen het oude online vertelpunt geoptimaliseerd in een nieuw prototype.



Het [nieuwe VN-vertelpunt](#) is ontwikkeld in samenwerking met VN-ambassadeurs. Het VN-vertelpunt is getest door VN-ambassadeurs op gebruiksvriendelijkheid, makkelijke taal en toegankelijkheid voor alle doelgroepen. Vooral mensen met visuele beperking ondervinden op dit moment nog barrières en qua taaltoegankelijkheid is er nog winst te halen. Sommige oplossingen liggen niet in onze handen of brengen te veel onkosten met zich mee, die niet binnen het project gedekt kunnen worden. Wel is er voor mensen met een visuele beperking nu een formulier ontwikkeld, dat zij via hun tekstverwerker kunnen invullen en mailen.

Je bent hier: Home / Coalitie voor Inclusie / Wat is het VN-vertelpunt? / Ervaring delen

4) Ervaring delen

Wat maakte jij kort geleden mee over "Meedoen in de samenleving".
Wat gebeurde er, wat deed je zelf en wat deden anderen? [vrij](#)

Waar gaat je ervaring vooral over? [vrij](#)

☐ Onderwijs en ontwikkelen	☐ Werk en inkomen
☐ Cultuur, sport en vrije tijd	☐ Toegankelijkheid en mobiliteit
☐ Gezondheid en zorg	☐ Zeggenschap en eigen regie
☐ Deelname aan politiek en het openbare leven	☐ Zelfstandig leven en voorzieningen

Deze ervaring is een voorbeeld van?

Volop meedoen in de samenleving Helemaal buitengesloten worden ☐ [vrij](#)

Kernthema's

In het VN-vertelpunt werd aan mensen gevraagd: "Wat maakte jij kortgeleden mee over *"meedoen in de samenleving"*. Wat gebeurde er, wat deed je zelf en wat deden anderen?" Omdat het VN-verdrag over alle aspecten van het leven gaat, is binnen het project gekozen voor het gebruik van acht kernthema's. Deze corresponderen met de kernartikelen uit het VN-verdrag en komen terug in het online VN-vertelpunt. De kernthema's zijn afgestemd met de schaduwrapportage die door de Alliantie Implementatie VN-verdrag wordt opgesteld. De thema's zijn:

- Cultuur, Sport en Vrije tijd: artikel 30 IVRPH
- Deelname aan politiek en openbaar leven: artikel 29 IVRPH
- Gezondheid en zorg: artikel 25 en de artikelen 14, 15, 16, 17 IVRPH
- Onderwijs en ontwikkelen: artikel 24 IVRPH
- Toegankelijkheid en mobiliteit: artikel 9 en artikel 20 IVRPH
- Werk en inkomen: artikel 27 en de artikelen 26 en 28 IVRPH
- Zeggenschap en eigen regie: artikel 12 IVRPH
- Zelfstandig leven en voorzieningen: artikel 19 IVRPH

Over de meeste thema's zijn blogs geschreven, waarin het thema in de context van het VN-verdrag kort wordt uitgelegd. Ook zijn meerdere filmpjes gemaakt rondom de thema's waarin VNA VN-ambassadeurs uitleggen waarom dit thema belangrijk is en hoe je ermee aan het werk kunt gaan. In de filmpjes worden mensen opgeroepen om hun ervaringen te delen. Tenslotte zijn er ook filmpjes gemaakt waarin uitleg over het VN-vertelpunt wordt gegeven en instructie voor het invoeren van ervaringen. Zie het [YouTubekanaal](#).

Concrete ervaringen

Niet alle verhalen gingen over concrete gebeurtenissen in de levens van betrokkenen. Ze zijn te algemeen om te kunnen gebruiken. Sommige ervaringen bevatten twee regels, andere gingen over hoogoplopende emoties of politieke statements. Alle verhalen zijn van waarde. Samen geven ze een goed beeld van wat er leeft. Niet alle ervaringen zijn bruikbaar om patronen en trends te ontdekken en veranderingen zichtbaar te kunnen maken.

Dat het openbaar vervoer toegankelijker moet zijn is algemeen bekend. Interessant is te weten wat heeft geholpen om dat te bereiken, waar het slechter is geworden (bijv. door verbouwing of nieuw materieel).

Mensen vinden het lastig hun ervaringen te koppelen aan een concrete gebeurtenis. Zij maken dezelfde dingen (niet de bus in kunnen, vervelend bejegend worden, etc.) vaak met regelmaat mee en ervaren de losse gebeurtenissen als één belevenis. Een verhaal wordt al snel een mening, politiek statement of domweg geklaag. VN-ambassadeurs beginnen dit – mede door de voorbeelden die we geven - steeds beter te begrijpen. Ter inspiratie zijn diverse ervaringen omgezet in artikelen, die gedeeld zijn op de website.

Voorbeelden ervaringen uit vertelpunt, met toestemming om te delen.

Scholen smijten deur dicht in het gezicht van een licht autistisch meisje

Helaas heeft mijn dochter met een 'lichte' vorm van autisme weinig kans gekregen op onderwijs. Na de lagere school gingen alle deuren dicht. Ze is communicatief, heeft een goed IQ, maar is sociaal angstig en snel overprikkeld. De meeste scholen willen zich niet eens aan haar branden. Ze vormt een 'risico' voor succes op het mbo, wordt zelfs geweigerd na een geslaagde toelatingstest. De voorbeelden zijn talrijk en triest makend. Met als gevolg dat ze nu, 22 jaar oud, met slechts krakkemikkige begeleiding (WMO-probleem, bijna geen uren toegekend) zonder diploma, en met bijna geen vooruitzichten, vooral alleen thuis op haar appartementje zit. Terwijl het volgens mij zo simpel kan zijn: een vrolijke, ijverige, gemotiveerde meid, was ze. Je zou denken dat het onderwijs om zit te springen. Waar ligt het probleem dan?

Discriminerend, bevooroordeeld

Clïente die ik begeleid richting zelfstandig wonen, meisje van 18. Ouders en zij zelf vinden dat ze op zichzelf moet gaan wonen omdat de situatie thuis onhoudbaar is geworden. Zij wordt keer op keer geweigerd als ze reageert op een studio als ze horen dat ze een beperking heeft en enkele uren per week begeleiding ontvangt. Men zegt steeds met deze doelgroep slechte ervaringen te hebben, en liever niet aan deze doelgroep te willen verhuren. Ze wordt gediscrimineerd en bij voorbaat al beoordeeld zonder dat ze haar ooit gezien hebben.

Niet de wil hebben en het inzicht om mensen met een beperking toch volwaardig mee te laten doen

Leeuwarden is in 2018 Europese Culturele Hoofdstad een mooie gelegenheid dacht de fractie van de ChristenUnie om te zorgen voor duurzaam vervoer van al die ouderen en mensen met een beperking die Leeuwarden zullen komen bezoeken. Gedacht is aan een hop on - hop off traject vanaf het station met elektrisch aangedreven autootjes, voorgefinancierd door de Rabobank en bestuurd door een groep van 50 a 60 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een initiatiefvoorstel hiertoe werd met algemene stemmen door de gemeenteraad aangenomen, wat betekend dat de wethouder het moet uitvoeren. Deze kwam echter na enige maanden, het was al bijna 2018, met de boodschap dat het niet gelukt was om een ondernemer te vinden die het initiatief wilde uitvoeren. Het advies om te stimuleren dat er een non-profit stichting opgericht moest worden en die te faciliteren werd in de wind geslagen. Tot onze stomme verbazing ging de gemeenteraad akkoord met de visie van de wethouder dat het niet haalbaar was. Je moet natuurlijk ook wel willen!

Eerst luisteren dan doen

Bij een presentatie van het nieuw plan om van uit het Centrum van Delfzijl naar de dijk te kunnen wandelen heb ik aangegeven dat dit plan niet VN- Verdrag vriendelijk was. Bij de tweede presentatie bleek dat men heeft geluisterd naar mij en is het aangepast en niet meer zo steil plus rust punten. Door met de ambtenaren in gesprek te gaan en uit te leggen hoe het wel kan is dit dus gelukt.

Weet je waar de rolstoel is?

Ik had overleg bij het gemeentehuis in Utrecht. Ik rolde naar binnen met mijn opvouwbare driewieler. De eerste reactie van de meneer bij de receptie was: 'U mag niet naar binnen met de fiets.' Hij zag de twee wielen achter en hij zei: 'O, u bent met z'n fiets, dan mag u door.' Ik heb gevraagd of er een rolstoel was. Dan kan ik mijn fiets netjes opvouwen, beneden laten en verder mezelf met de rolstoel verplaatsten. De meneer is in paniek geraakt. 'De rolstoel, waar is de rolstoel?' Hij heeft nog een jonge medewerker erbij geroepen: 'Weet je waar de rolstoel is?' Zij konden het niet vinden. Ik heb mezelf met mijn driewieler in het historische pand gered. Er is wel een lift. Niet alleen maar trappen.

Klantvriendelijk zijn voor iedereen

Ik hoorde dat de Mediamarkt in Almere een nieuw kassasysteem heeft maar dat de nieuwe balie op borsthoogte is en dus ook het pinapparaat en het informatiebeeldscherm ook. Daar kun je dus als rolstoelbezitter niet meer zelf betalen. Mensen met een beperking worden gewoon vergeten als er wordt nagedacht over zo'n systeem. Het zou toch echt helpen als zulke winkels mensen in dienst zouden nemen die verstand hebben van dat soort zaken, ervaringsdeskundigen dus.

Hulp die leidt tot zelfstandig kunnen zijn

Ik heb een tijd thuiszorg gehad. Voor hulp bij het aantrekken van mijn steunkousen. Er waren verschillende vrouwen die me hierbij hielpen. Sommigen hielpen mij om het zelf te leren doen. Die waren het beste. Want daardoor heb ik geleerd hoe ik het weer zelf kan doen. Nu heb ik geen thuiszorg meer nodig. En dat geeft veel vrijheid. Ik kan nu veel meer en op momenten dat ik het wil.

Onderwijs in een stoel op maat.

Mijn dochter heeft door een ernstig auto-ongeluk erg weinig concentratievermogen. Haar VO-school heeft daar heel goed op ingespeeld. Ze heeft in de klas een aangepaste stoel. Ook is er een aangepast lesrooster en leestijden zodat de belasting over een dag wordt verdeeld. Het gaat nu goed met haar.

Open de wereld voor een blinde wandelaar.

Voelbare praatplaatjes op stoplichten in de Gemeente Grave, met scanbare QR-code die linkt naar een audio-beschrijving via je smartphone (praatplaatjes.nl). Ideaal voor omschrijving van niet alleen de plaatselijke situatie, maar ook toelichting over wat er zich om je heen bevindt. Biedt voor de gemeente een mogelijkheid tot extra city marketing/extra advertentie-inkomsten, en zorgt dat de visueel gehandicapte meer meekrijgt van de omgeving en beter zelfstandig kan navigeren. Win-win.

Het blijkt lastig VN-ambassadeurs te motiveren op regelmatige basis ervaringen in te voeren. Dat kunnen eigen ervaringen zijn of verhalen van anderen. Lang niet iedereen neemt de tijd om even te gaan zitten en een ervaring in te voeren. Er is in het project veel tijd gestopt in het motiveren en enthousiasmeren van VN-ambassadeurs om dit toch te doen.

4.2 Social Media aanpak

Om concrete ervaringen op te halen die iets zeggen over de praktijk van het VN-verdrag zijn in eerste instantie, conform het projectplan, vooral sociale media (Facebook en Twitter) ingezet. Omdat ambassadeurs niet regelmatig live bijeen komen zijn sociale media voor een grote groep een geschikt kanaal. Er is ook een substantiële groep voor wie dat juist niet het geval is. Zij kunnen hun weg in de sociale media niet vinden of de veelheid informatie overprikkelt hen.

Op Facebook is - naast besloten de VN-ambassadeursgroep - een pagina [VN-vertelpunt](http://www.vnvertelpunt.nl) ingericht. Op Twitter zijn 1.050 volgers en dat aantal groeit elke week. Recent is ook Instagram ingericht (123 volgers).



Hoe toegankelijk is de zorg die jij nodig hebt?

Deel jouw ervaring met het VN-vertelpunt!

www.vnvertelpunt.nl



Verhalencampagne

In het voorjaar van 2017 is na de opstart van de sociale media in een cyclus van 6 weken een verhalencampagne uitgevoerd. Elke week stond één van de kernthema's en het bijbehorende artikel uit het VN-verdrag centraal. Rondom elk thema is materiaal verzameld, blogs van ervaringsdeskundigen of experts, filmpjes waarin VN-ambassadeurs hun verhaal vertellen en zijn mensen opgeroepen om hun ervaringen te delen. De verhalencampagne stimuleerde het delen van ervaringen door VN-ambassadeurs en anderen. Dat was te zien aan een piek in het delen van ervaringen in de tweede helft van de week. Het uitvoeren van zo'n campagne lijkt nuttig als deze gekoppeld is aan communities rondom de thema's waar mensen al ervaringen delen. Een campagne vergt planning. Het was daardoor lastig als een ander thema dan dat die week centraal stond in de actualiteit kwam.

Online Strategie

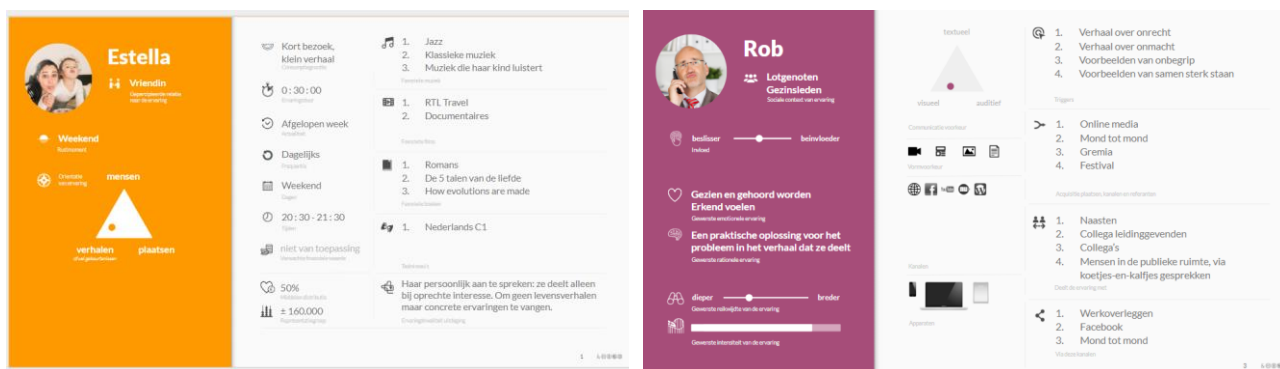
De aanpak zoals voorgesteld in het projectplan en zoals opgestart in het voorjaar van 2017 is vooral gebaseerd op het zenden van informatie en de oproep om ervaringen te delen. Daarmee werden mensen gemotiveerd en geactiveerd. Omdat deze aanpak in de eerste periode van het project niet voldoende respons opleverde, is voor de tweede helft van het project besloten om naast het zenden ook ervaringen actief op te halen. Hiervoor werd aangesloten bij meldacties en oproepen over bijvoorbeeld leerlingenvervoer, stapeling zorgkosten, oproepen vanuit het Tv-programma de Monitor, platform VWS 'samensterkvoorkwaliteit', meldingen over de meest toegankelijke gemeente (VGN en Ongehinderd), petitie die oproepen verhalen te delen, vragenlijsten College Rechten van de Mens, schendingen in de zorg door de Klokkenluidersgroep, In1schoolhelpdesk, interviewonderzoek bij gemeenten etc. Ook is met VN-ambassadeurs in beeld gebracht waar rondom het VN-verdrag al ervaringen worden gedeeld, zoals Voorall, Inclusie Woerden, Hoi Utrecht,

Solgu, Nijmeegse coalitie voor inclusie, Maastricht voor Iedereen, Breda toegankelijk, Inclusief leven Sittard-Geleen, Inclusie Geldermalsen etc. Deze aanpak kost veel tijd en is arbeidsintensief. Vaak is binnen een actieorganisatie al gekozen voor een bepaalde onderzoeksmethode. Het heeft heel wat voeten in de aarde om anderen er van te overtuigen dat het VN-vertelpunt hiervoor heel geschikt is. Onderzocht mis nog niet hoe de regionale gangmakers hierbij ingezet kunnen worden. Mogelijk hebben zij die warme contacten die nodig zijn om acties via het VN-vertelpunt te laten lopen.

Persona strategie

Een ander experiment (najaar 2017) was om online op zoek te gaan naar plekken waar mensen al ervaringen en verhalen delen om gericht verhalen op te halen. In een workshop met Whalebone & Greenstone, partner van Story Connect, zijn door VN-ambassadeurs persona's ontwikkeld. Persona's zijn arche- of stereotypes van mensen die we willen bereiken om hun ervaringen te delen. Van deze persona's is bepaald:

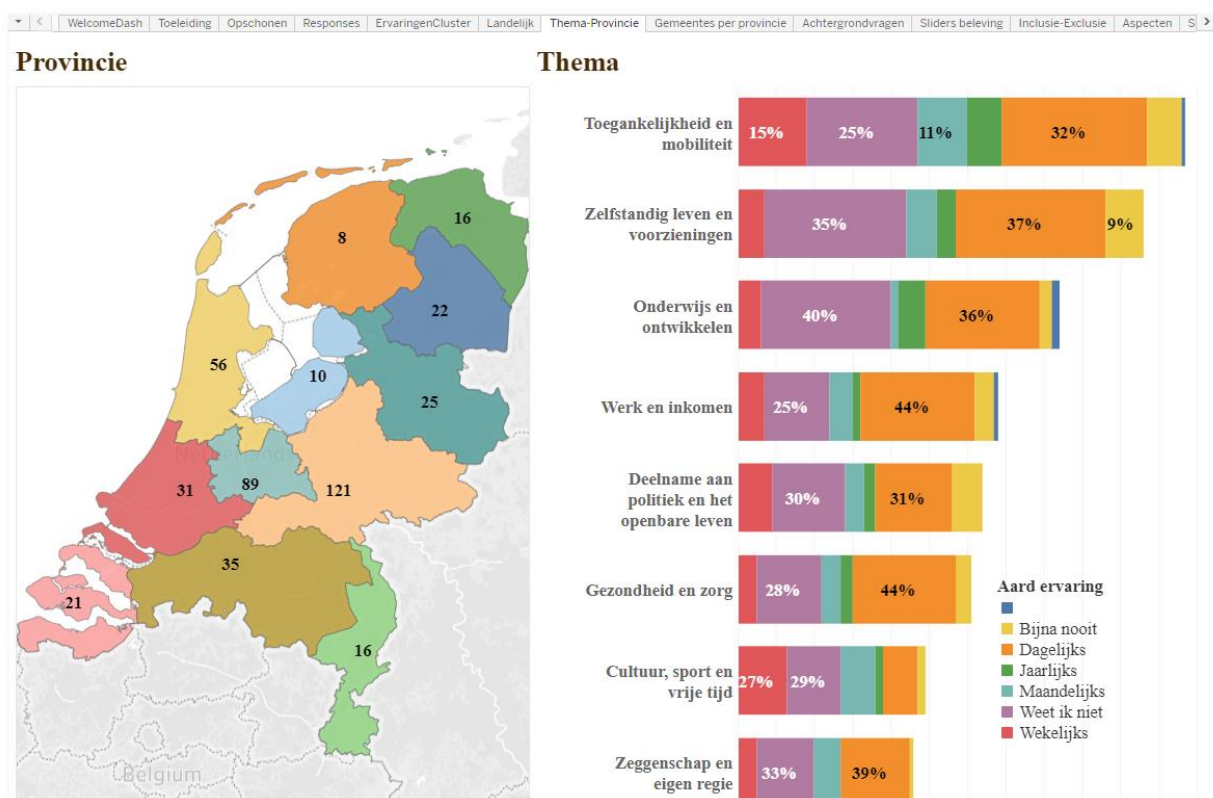
- ✓ Welke relevante gespreksonderwerpen bij hen passen
- ✓ Waar deze mensen praten over welke gespreksonderwerpen (welke online & offline kanalen)
- ✓ Wanneer deze mensen hierover praten (data, frequentie en tijdstippen)
- ✓ Met wie, en/of in welk gezelschap
- ✓ Met wie ze dit delen



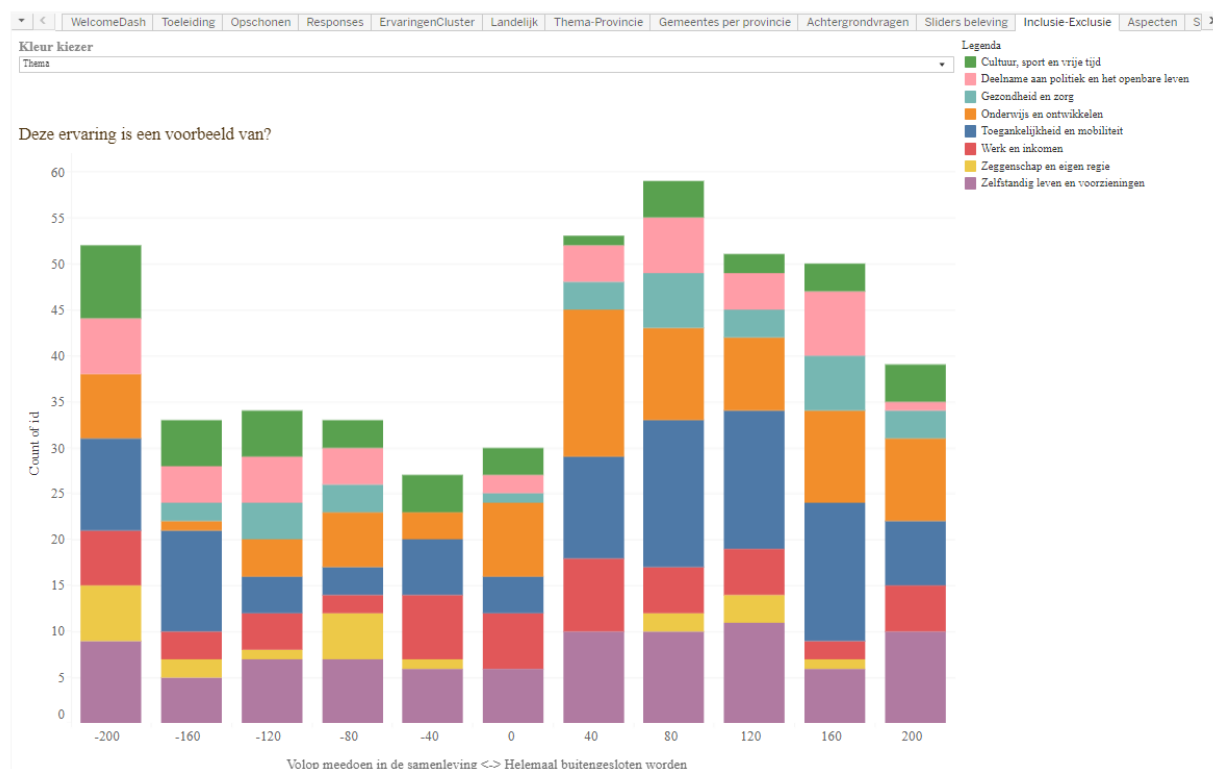
Op grond van deze persona's is de online strategie in het voorjaar van 2018 aangepast. Ook hier is meer tijd nodig om uit te vinden of persona's helpen om meer ervaringen te vangen.

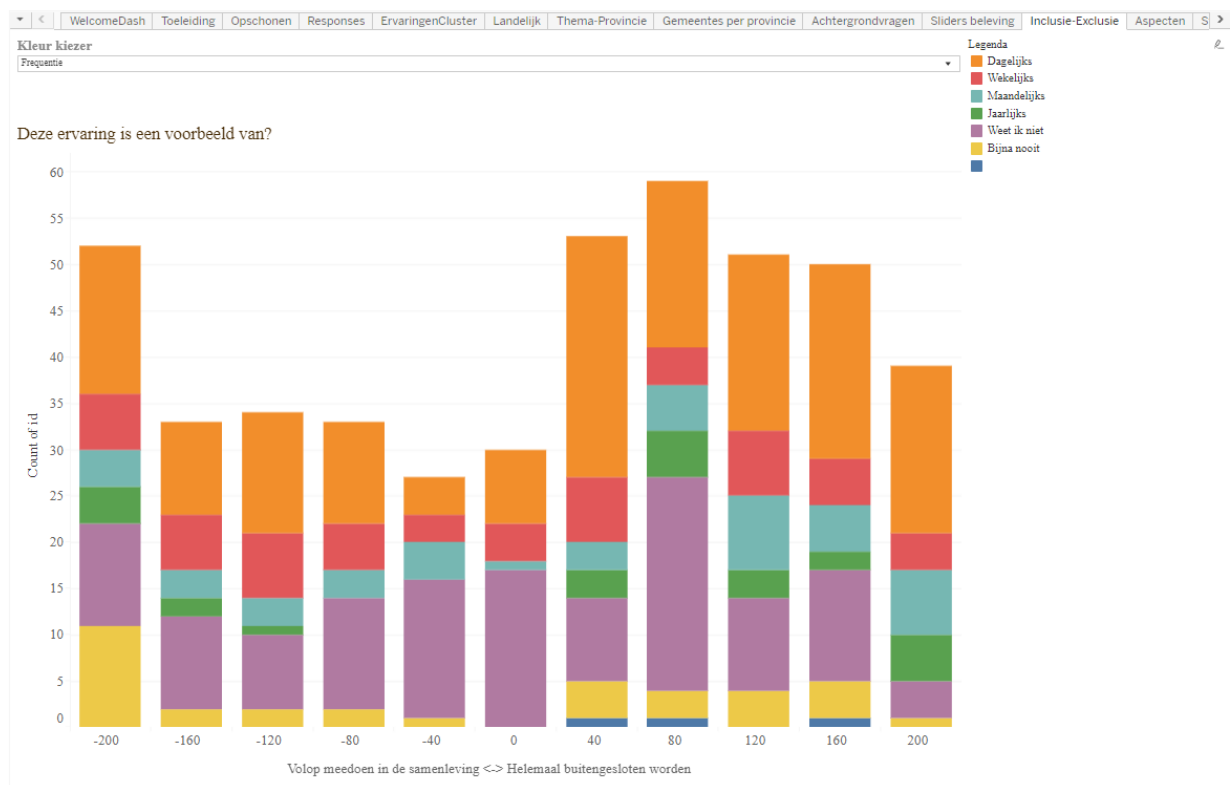
4.3 Concrete resultaten VN-vertelpunt

Er zijn 595 ervaringen ingediend in het VN-vertelpunt tot 1 juli 2018. Alle kernthema's zijn geadresseerd bij het delen van ervaringen. De meeste ervaringen gingen over toegankelijkheid en mobiliteit, zelfstandig leven en voorzieningen en over onderwijs, werk en inkomen. Vooral mensen met een beperking hebben hun ervaringen gedeeld. Het merendeel van deze ervaringen beleefden ze als negatief. Vrijwel de meeste ervaringen gingen over het hele spectrum van inclusie naar buitengesloten worden. Met nadruk op dat laatste. In alle Provincies zijn ervaringen gedeeld waarbij in Gelderland, Utrecht, Noord-Holland en Noord-Brabant de meeste ervaringen zijn gedeeld en Friesland, Groningen en Zeeland achterlopen. Dit heeft ook te maken met specifieke activiteiten gericht op het ophalen van ervaringen die op bepaalde plekken zijn georganiseerd en de bevolkingsdichtheid in de provincies.

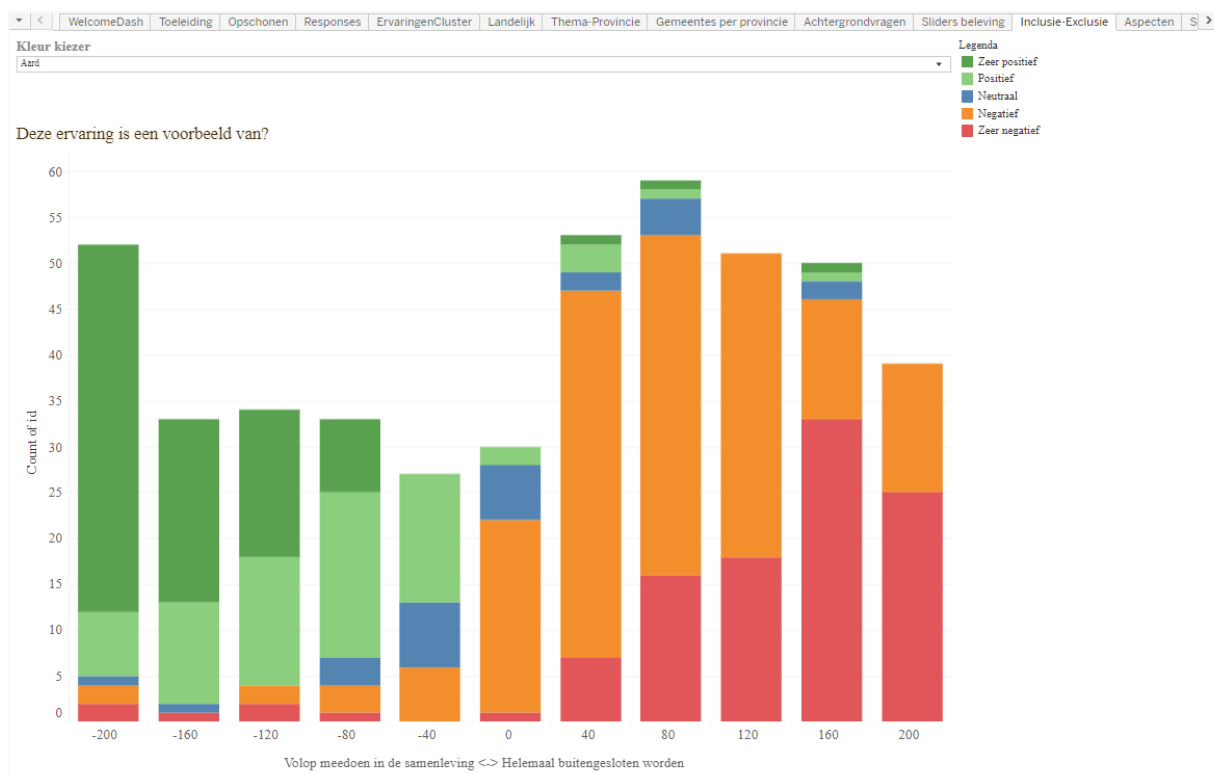


Bijzonder inzicht geeft ook de dagen waarop ervaringen zijn gedeeld. De meeste zijn gedeeld op donderdag, vrijdag, maandag of zondag. De zaterdag, dinsdag en ook de woensdag zijn minder gebruikte dagen. Hieronder staan de uitkomsten uit het dashboard corresponderend met de vragen die in het VN-vertelpunt gesteld zijn over concrete ervaring. Deze vragen zijn afgestemd met de opzet van de schaduwrapportage en de zaken die het VN-comité graag wil weten. De meeste ervaringen die gedeeld werden gingen over het buitengesloten worden op een dagelijkse basis.

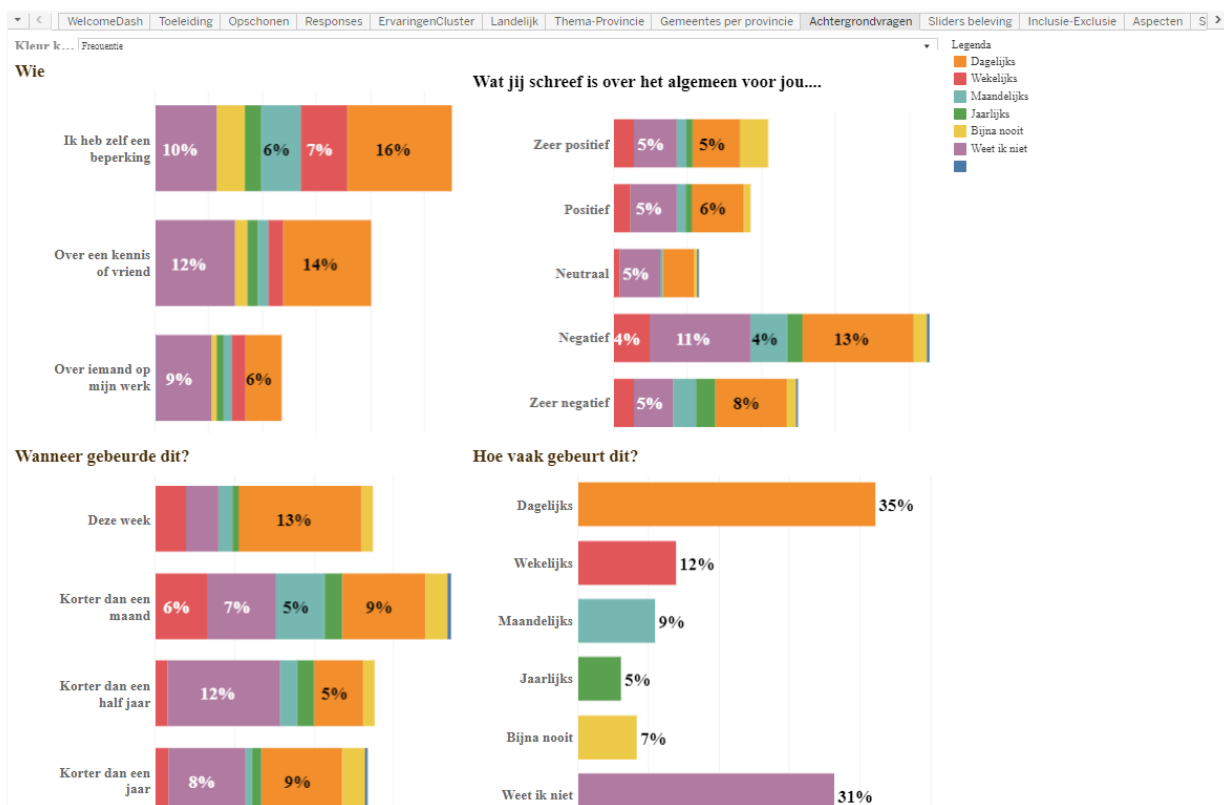




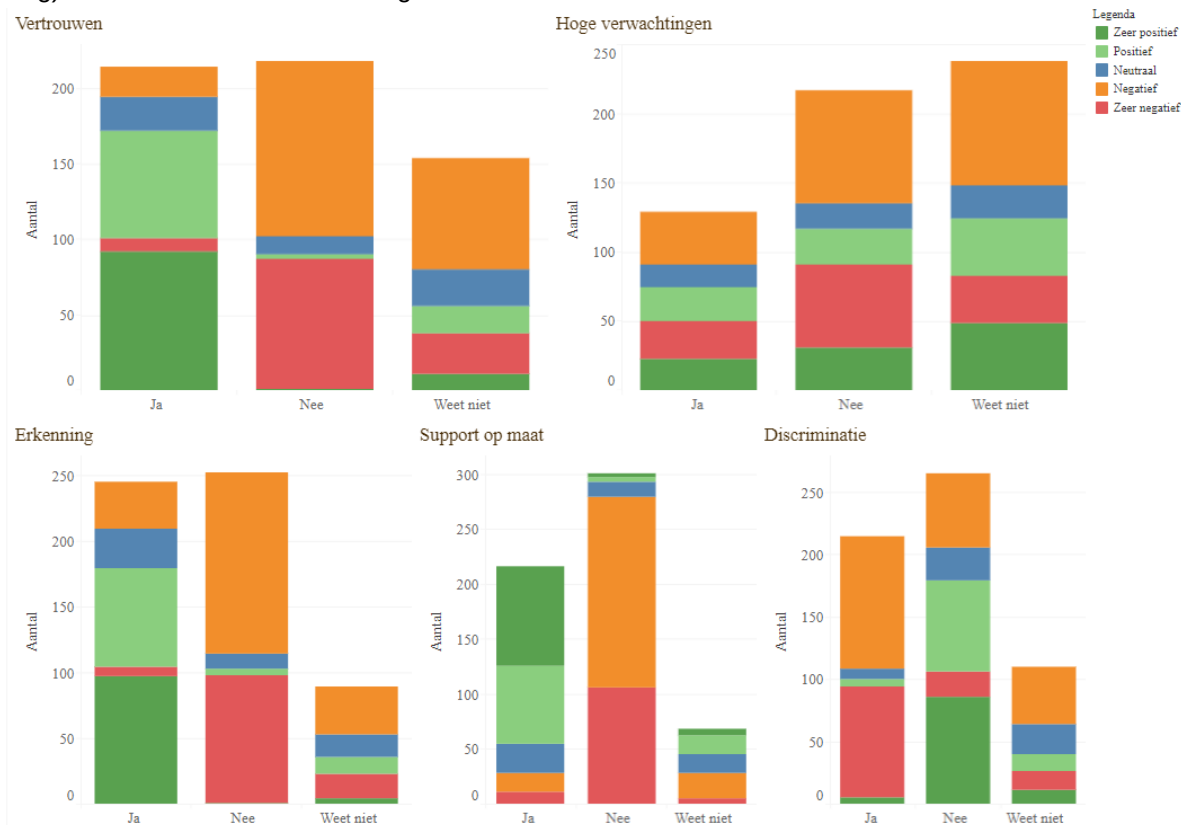
Het is begrijpelijk dat dagelijkse buitensluiting door mensen als negatief of zeer negatief werden geduid.



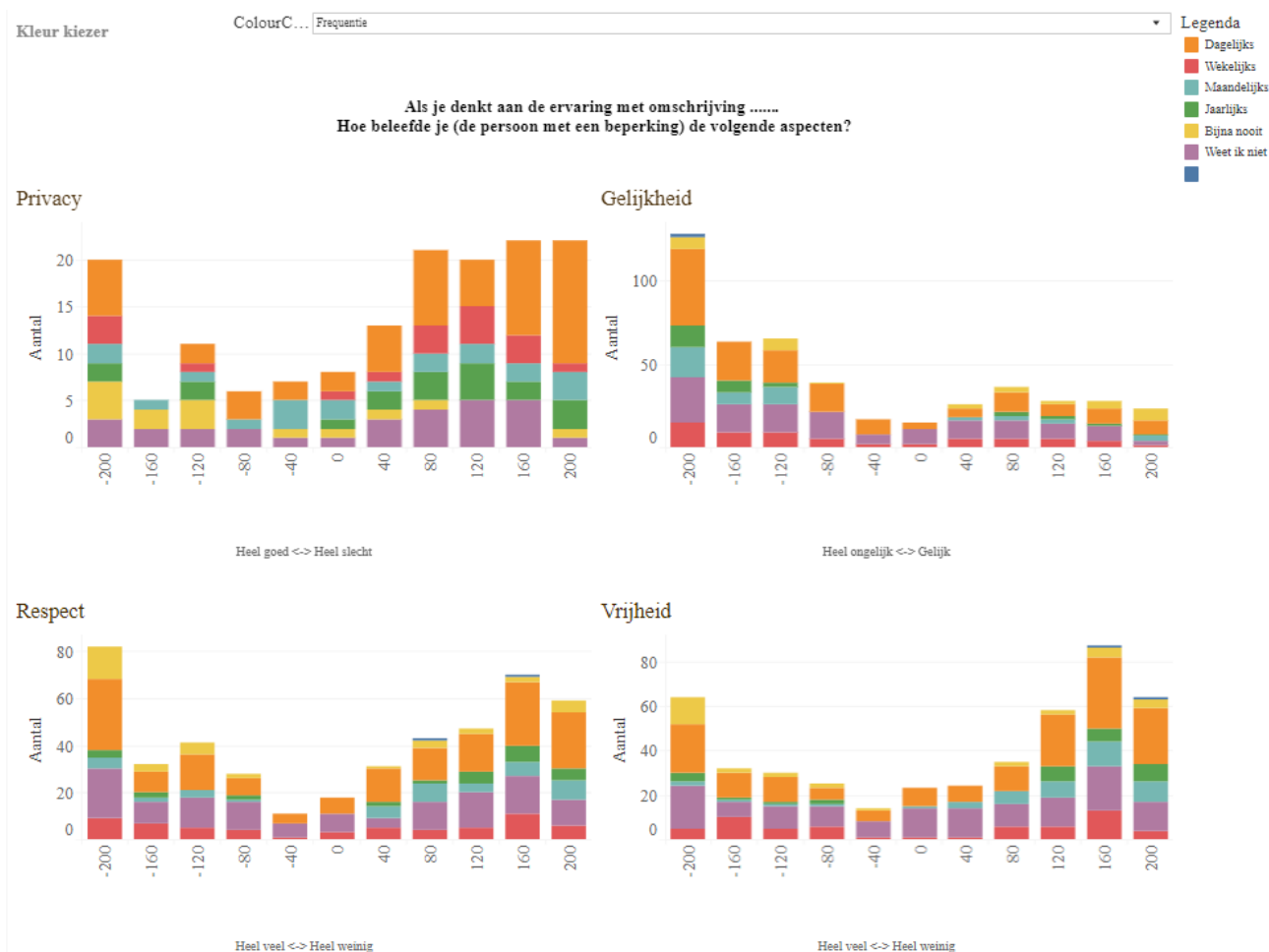
Er werden ook positieve ervaringen gedeeld. De oproep hiervoor via de sociale media was hiertoe waarschijnlijk de aanleiding.



De meeste ervaringen werden gedeeld door mensen met beperking(en) zelf of door een kennis of vriend van iemand met een beperking. Het merendeel van de ervaringen had recent plaatsgevonden. Het gaat om ervaringen die zijn opgedaan na ratificatie van het VN-verdrag. Wat betreft belangrijke aspecten die ook terugkomen in de schaduwrapportage (hoge verwachtingen, support op maat, discriminatie, vertrouwen en erkenning) waren de uitkomsten als volgt.



Bij de beleving van deze aspecten (privacy, gelijkheid in vergelijking met mensen zonder beperking, respect van anderen voor de persoon met een beperking, vrijheid om eigen keuzes te maken door de persoon met een beperking) waren de uitkomsten als volgt.



Flyer VN-vertelpunt:

“Zo kun je werken aan verbeteringen in je straat, buurt en wijk. Maar ook binnen organisaties zoals het ziekenhuis, bij de NS, bij de gemeente en bij verenigingen. Dat kan door op grote schaal en 24 uur per dag verhalen over ervaringen te verzamelen en met elkaar patronen en signalen te ontdekken. De volgende stap is om met elkaar kleine experimenten te ontwikkelen en ook daarover weer verhalen te verzamelen. Zo werken we samen aan grote dromen via kleine acties.”

4.4 Werken met data

Een stap, die in het project nog niet kon worden gezet, is om de verzamelde data kwalitatief te analyseren. Dat betekent dat stakeholders, zoals de VN-ambassadeurs, onderzoekers, belangenbehartigers, samen naar de data duiden om patronen en signalen te ontdekken voor de schaduwrapportage. Er moet samen gekeken worden (per provincie, per artikel van het VN-verdrag, per thema) welke veranderingen al zichtbaar zijn en op welke terreinen verandering nodig is.

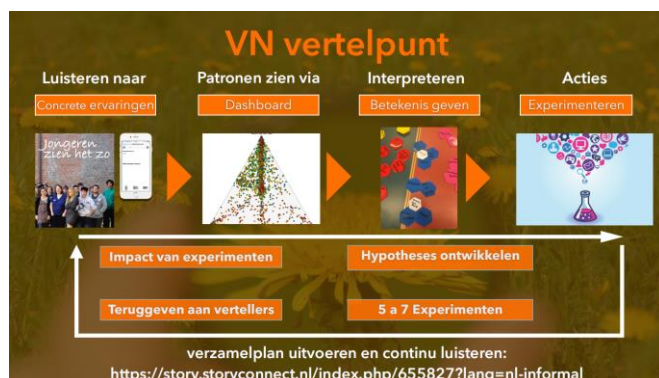
Om deze kwalitatieve analyse te kunnen uitvoeren is een dashboard ontwikkeld waarin alle ervaringen verzameld zijn en bovenstaande elementen via diverse invalshoeken (ervaring, beleving, aspecten, inclusie/exclusie, provincie etc.) te bekijken zijn. De printscreens hierboven komen uit dit dashboard.

Wat we nog niet hebben kunnen tackelen is hoe het delen van ervaringen en het gebruik van het dashboard in lijn gebracht kunnen/moeten worden met de nieuwe privacywetgeving rondom persoonsgegevens.

Om dit analyseproces te kunnen uitvoeren bij een zo breed onderwerp (het VN-verdrag gaat over het hele leven) en over zoveel provincies/regio's zijn veel ervaringen nodig. Veel energie en tijd heeft gezeten in het

ontdekken hoe we mensen (VN-ambassadeurs) kunnen verleiden op een continue basis ervaringen te delen. De schaduwrapportage is nog niet van start gegaan. Daar kon nog geen verbinding gelegd worden tussen de data en de input die de schaduwrapportage nodig heeft.

Het duiden van de ervaringen uit het VN-vertelpunt en het analyseren van patronen en signalen zal een eerste stap moeten zijn in de activiteiten rondom de uitvoering van de schaduwrapportage. Met een continue stroom aan ervaringen is het monitoren van patronen en veranderingen in die patronen, die ontstaan door bijv. lokaal uitgevoerde experimenten, mogelijk. Deze stroom op gang houden, vergroten en de input duiden is dan belangrijk.



4.5 Offline activiteiten

Ervaringen live vangen

Zoals gezegd delen mensen zodra ze elkaar zien hun ervaringen. De vraag is hoe je die live kunt vangen voor het VN-vertelpunt. De meest logische aanpak leek te zijn om VN-ambassadeurs zelf ervaringen te laten vangen. Daarom zijn we in het najaar van 2017 gestart met een training voor hen om ervaringen te gaan vangen via het uitvoeren van ervaringstafels.



Doel van de training was: *“Leren hoe je door gebruik te maken van ervaringstafels mensen kunt verleiden hun ervaringen rond het VN-verdrag te vertellen en in te voeren in het VN-vertelpunt.”* Naast actieve ambassadeurs waren ook studenten van de Hanzehogeschool, die met deze methodiek gaan werken, aanwezig bij de training. De bedoeling was om mensen in tweetallen op te leiden om samen ervaringstafels te organiseren. Dat bleek nog niet gemakkelijk, aangezien niet iedereen in dezelfde startpositie zat. Sommige deelnemers waren trainers en pikten het gemakkelijk op, anderen gebruikten andere methoden, zoals In

Dialogo, en moesten wennen aan een andere manier van werken. Helaas moesten er ook mensen afhaken vanwege persoonlijke omstandigheden of hadden toch geen interesse om er in de praktijk mee bezig te zijn. Er zijn nu een stuk of 10 ambassadeurs die een ervaringentafel kunnen leiden.

De volgende stap was om momenten te vinden waarop ervaringentafels georganiseerd konden worden. De regionale gangmakers zouden hierin een trekkende rol kunnen hebben. Om het onderwerp nog een keer breder onder de aandacht te brengen, is op 8 maart 2018 een ‘ervaringendag’ georganiseerd in Haren. Op verschillende manieren kon men laten zien hoe je met ervaringen kunt werken. Hier was grote belangstelling voor. VN-ambassadeurs waren nieuwsgierig naar de mogelijkheden om in de praktijk mee aan de slag te gaan. Zo heeft de LFB Wolvega een In Dialogo sessie gehouden en heeft VN-ambassadeur Bram de Vries verteld over hoe hij met verhalen en ervaringen werkt in de praktijk.



Er is een opzet voor het organiseren van de training “hoe te werken met ervaringstafels” gemaakt. Verder is er een inspirerende klapper gemaakt met informatie over het organiseren en leiden van een ervaringentafel.

Bij een ervaringentafel komen mensen in een groep van minimaal 7 en maximaal 12 mensen bijeen om rondom een thema, actualiteit, beleidsontwikkeling hun eigen ervaringen te delen. Vragen die verhalen kunnen uitlokken zijn bijvoorbeeld:

- Welk voorbeeld heb je uit je eigen leven waarvan je denkt: mensen denken (niet) goed na over mee kunnen doen in de samenleving?
- Wanneer voelde je je teleurgesteld of juist blij hoe het in Nederland is gesteld met gelijke kansen en mogelijkheden voor iedereen?
- Wat maakte je mee waardoor je dacht: zo slecht of zo goed is het in Nederland geregeld op het vlak van gelijke rechten voor iedereen?
- Wat maakte je mee dat voor jou veel zegt over gelijke kansen en mogelijkheden voor iedereen in Nederland?
- Er was een moment dat je (niet) blij was met hoe andere mensen reageerden op jou.

Deze vragen worden gevolgd door:

- Wat gebeurde er, wat deed je zelf en wat deden anderen?

VN-ambassadeurs vangen ervaringen

Een andere route om ervaringen op te halen was VN-ambassadeurs zelf te motiveren om wekelijks of rondom een thema hun ervaringen te delen of andere te interviewen. Er zijn meerdere oproepen gedaan om kleine activiteiten te ontwikkelen die passen bij waar ambassadeurs mee bezig zijn. Daarop kwam minimaal respons.

“We constateren dat VN-ambassadeurs zich nu niet aangetrokken voelen om ervaringen te delen via het vertelpunt. Zij worden niet warm van de VN-rapportage. Het feit dat de schaduwrapportage steeds uitgesteld blijft worden helpt niet mee en voedt de beleving dat dat zo ver weg is, dat mensen daar nu geen verbinding mee ervaren - laat staan motivatie om ervaringen te delen. Het gaat VN-ambassadeurs om persoonlijk effecten/verbeteringen te ervaren in hun eigen omgeving het liefste.”

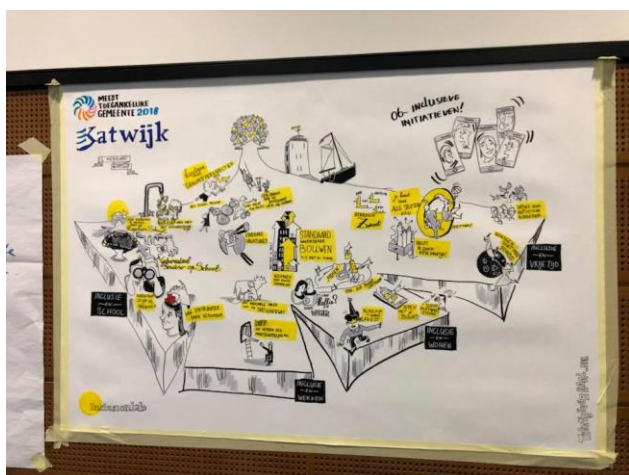
In overleg met Supportgroep en Stuurgroep is in het voorjaar van 2018 de focus verschoven van aantallen als doel naar het betrekken van VN-ambassadeurs bij het inzetten (en daarmee ook verzamelen) van ervaringen rondom onderwerpen waar zij enthousiast over/actief mee (willen) zijn. Een aantal VN-ambassadeurs heeft persoonlijk ervaringen opgehaald bij anderen. Zo heeft een van de VN-ambassadeurs meerdere mensen geïnterviewd en zijn hun ervaringen in het VN-vertelpunt ingevoerd. Deze interviews leverden mooi portretten op.

MTG2018

Een mooi voorbeeld van experimenten was Meest Toegankelijke Gemeente 2018 (MTG2018), waarbij VN-ambassadeurs en het VN-vertelpunt zijn ingezet. Deze verkiezing werd georganiseerd door [Nederland Onbeperkt](#) samen met [Ongehinderd](#) en [Inclusionlab](#).

“Nederland Onbeperkt is een 2-jarige campagne van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland. Met deze campagne geeft de gehandicaptensector mensen met een beperking een gezicht en vraagt aandacht voor hun zorgen, belangen en rechten. Dat ze dezelfde kansen hebben op een baan, opleiding en woning als mensen zonder beperking. Het motto van de campagne Nederland Onbeperkt is ‘Zo ver zijn we gekomen. En we willen door.’”

Aan de hand van een aantal stellingen over onder meer de toegankelijkheid van het stadhuis, openbaar vervoer en sportaccommodaties werd een ranglijst van toegankelijke gemeenten gemaakt. Op maandag 18 december werd de top 5 bekend gemaakt van gemeenten die officieel in de race waren voor de titel Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland. Om te bepalen hoe inclusief deze gemeenten écht zijn, is een verdiepend onderzoek opgestart dat door [Inclusionlab](#) is uitgevoerd. Dit werd gedaan door deskresearch en een inventarisatie van goede voorbeelden in de 5 gemeenten. Daarbij is een inhoudelijke scan gemaakt van (beleids)documenten van zowel gemeente, adviesraden, samenwerkingsverbanden, ondernemerskringen etc. Ook is een sleutelfigurenonderzoek gedaan. De focus lag op de toegankelijkheid op het gebied van wonen, werken, leren en vrije tijd. Vervolgens werd in elke gemeente een werkconferentie georganiseerd, waarin dieper in werd gegaan op de 4 thema's en met elkaar een ontwerp werd gemaakt voor een inclusieve samenleving. VN-ambassadeurs waren bij deze bijeenkomsten betrokken, zowel in de voorbereiding als bij het vangen en delen van ervaringen bij de ervaringentafels. Uiteindelijk bleek de gemeente Hardenberg de meest toegankelijke gemeente te zijn. Het [rapport](#) met de bevindingen uit alle 5 gemeenten is hier te lezen. In de planning staat nog een overleg met de VNG over hoe zij gemeenten kunnen ondersteunen met VN-ambassadeurs en het VN-vertelpunt om hun beleid te monitoren en te toetsen.



Uit het plan van aanpak MTG 2018:

“Samenwerking met het VN-vertelpunt van de Coalitie voor Inclusie biedt de mogelijkheid om naast de vragenlijsten over fysieke toegankelijkheid ook de verhalen vanuit de levensthema's op te halen (Storytelling). Het VN-vertelpunt komt voort uit de ratificatie in Nederland van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Met een speciale code voor 'Meest Toegankelijke gemeente' is het mogelijk de verzamelde verhalen te gebruiken voor het ontdekken van patronen. Op de werkconferentie kan betekenis worden gegeven aan dit materiaal.”

VN-receptenkaarten

Een andere mooie manier om ervaringen live te vangen samen met partners en VN-ambassadeurs is via de [VN-receptenkaarten](#) die door Zorgbelang Gelderland/Utrecht, samen met VN-ambassadeurs en PGO-support zijn ontwikkeld.

Zorgbelang Gelderland/Utrecht heeft het project benadert vanwege hun ambitie om rondom de artikelen van het VN-verdrag te vertalen naar 12 receptenkaarten. Zo'n kaart is een hulpmiddel om op een leuke manier in gesprek te gaan over het verdrag. VN-ambassadeurs zijn gevraagd om deze kaarten uit te testen, teksten te beoordelen, mee te werken aan toepasselijke foto's van situaties waar het in dat artikel over gaat. De receptenkaarten zijn uitgetest via proeverijen door het land.



4.6 Seminars

De in het plan beschreven seminars waren bedoeld om een brug te slaan tussen de uitkomsten en ontdekkingen in het project en het ontwikkelen van de schaduwrapportage voor het VN-verdrag. Vanuit het idee dat deze twee trajecten tegelijkertijd zouden plaatsvinden waren de seminars ingericht. Op thema konden we dan door het project heen met elkaar verkennen wat de stand van zaken was. Dat is uiteindelijk wel gebeurd, maar op andere manieren dan voorzien. Zo zijn er op verschillende momenten gedurende het project bijeenkomsten geweest waar VN-ambassadeurs en andere betrokkenen met elkaar de stand van zaken hebben besproken. Denk aan het congres "Gelijk = Gelijk" en de bijeenkomst rondom Inclusieve Gemeenten in Assen, de MTG2018 themabijeenkomsten werkconferenties en de lokale bijeenkomsten rondom het VN-verdrag, zoals in Groningen op 14 juni 2017 en 2018.

5. Tot slot

Er is anderhalf jaar hard gewerkt. Dat heeft mooie resultaten opgeleverd. Het netwerk van VN-ambassadeurs is gegroeid en steeds meer ambassadeurs hebben meer kennis en vaardigheden om hun werk goed te doen, ze zijn zichtbaarder dan voorheen, ze weten elkaar beter te vinden. Het is een sterk merk geworden. Er is meer bewustzijn in de samenleving over de noden en behoeften van mensen met beperkingen en de noodzaak om een inclusieve samenleving te vormen.

Er is ook veel geleerd en ontdekt. Leren en ontdekken is ook te weten komen wat niet werkt of moeizaam gaat. Zo werd duidelijk dat het vinden van win-win situaties met belangenorganisaties en belanghebbende partijen een zaak van lange adem is. Ervaringsdeskundigheid en lokale kennis inzetten is niet vanzelfsprekend bij de belangenorganisaties en anderen die professioneel betrokken zijn bij het VN-verdrag. Met het project 'VN-ambassadeurs aan de slag' wordt duidelijk dat er een écht verschil is gemaakt, daar waar bewustzijn groeide en ervaringsdeskundigheid is ingezet.

Er moet echter ook nog veel gebeuren om VN-ambassadeurs een sterk merk te laten blijven zijn, wat helaas niet allemaal vanzelf gaat. Het samen optrekken en in positie brengen van mensen zelf is tijdrovend en intensief. Vaak is er ondersteuning op maat nodig. Daarom is het belangrijk te zorgen voor continuering en borging van deze ondersteuning. Met haar ervaring en netwerk is de Coalitie voor Inclusie hiervoor een goed platform. Het is de plek waar verbindingen tussen ambassadeurs gelegd kunnen worden, maar ook verbindingen met belanghebbende partijen en partners zoals de Alliantie VN-verdrag en de koepelorganisaties Ieder(in), Mind en Nederlandse Patiëntenfederatie. De samenwerking met landelijke overheidsorganen, zoals de ministeries, is hierbij onmisbaar. Het van is van belang waar mogelijk aan te sluiten op bestaande initiatieven. Niet alleen op inhoudelijk vlak moet samenwerking gezocht worden, maar juist ook in het voorzien in financiële middelen is het van belang om lokaal, regionaal en landelijk de samenwerking met andere partijen op te zoeken. Wat belangrijk is, is om de coördinatie van het netwerk (zoals de administratie en het op gang helpen van beginnende ambassadeurs) te regelen, ambassadeurs te helpen/ faciliteren in het op lokaal en/of regionaal niveau ontwikkelen van het netwerk en de financiële voorzieningen daarvoor, training/scholing voor ambassadeurs mogelijk te maken en om de activiteiten van ambassadeurs aan te laten sluiten bij bestaande initiatieven.

Om de ontwikkelingen van 'het merk' VN-ambassadeurs te kunnen volgen en stimuleren is het belangrijk het netwerk en haar impact te monitoren. Daarom wordt warm aanbevolen een monitoringsmodule te ontwikkelen, waarin vragen als 'wat gaat er goed, waar is hulp nodig, welke impact is gerealiseerd, etc.' beantwoord worden.

Bijlagen

Bijlage 1 Opbrengsten Project VN-ambassadeurs aan de slag

